

Täysistunto

Tiistai 1.12.2015 klo 13.59—17.09

Täysistunto alkoi klo 13.59. Täysistunto päättyi klo 17.09.

Puhetta johtivat puhemies Maria Lohela (13.59—16.00) ja toinen varapuhemies Paula Risikko (16.00—17.09).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Kansalaisaloitteet

Eduskunnalle on 27.11.2015 toimitettu kansalaisaloite KAA 4/2015 vp: Rikokseen syylistyneen ulkomaalaisen karkoittaminen.

3. Välikysymys työllisyyspolitiikasta

Välikysymys VK 4/2015 vp

Välikysymyksen esittäminen

Puhemies Maria Lohela: Välikysymyksen esittämistä varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Paavo Arhinmäki ja 56 muuta edustajaa ovat tehneet valtioneuvostolle välikysymyksen VK 4/2015 vp työllisyyspolitiikasta. Annan nyt puheenvuoron välikysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle ja pyydän, että edustajat asettautuvat paikoilleen sitä kuuntelemaan.

Paavo Arhinmäki luki välikysymystekstin.

Työjärjestyksen mukaisesti välikysymys lähetettiin keskustelutta valtioneuvostolle vastattavaksi.

4. Puhemiesneuvoston ehdotus laiksi eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta ja uudeksi eduskunnan kanslian ohjesäännöksi

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 1/2015 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 6/2015 vp

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 6/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Yleiskeskustelu, perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Annika Lapintie, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.22 Annika Lapintie vas (esittelypuheenvuoro): Rouva puhemies! Käsittävänä on puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan virkamiehistä annetun lain ja kanslian ohjesäännön muuttamiseksi, ja valiokunta esittää, että nämä hyväksytään muutettuina, ja valiokunta esittää myös lausumaa.

Esittelen nyt valiokunnan mietinnön nostamalla esille muutaman erityisen muutosehdotuksen perustelun ja huomautuksen.

Ensinnäkin eduskunnan hallinnon järjestämistoimivalta: Perustuslain mukaan puhemiesneuvosto voi tehdä aloitteen eduskunnan virkamiehiä koskevan lain ja työjärjestyksen säätämisestä, ja tämä on asianmukaista ja perusteltua, koska on asianmukaista, että eduskunnan organisaatiota järjestävien lakien valmistelu tapahtuu pääsääntöisesti eduskunnassa eikä hallituksessa. Perustuslaki osoittaa eduskunnan sisäisten säädösten päättämisen eduskunnalle eli täysistunnolle. Täysistunto ei voi siirtää sille perustuslaissa osoitettua sisäisten normien antamisvaltaa edelleen esimerkiksi työjärjestyksessä tai ohjesäännössä. Tämä täysistuntokäsittely ja siihen liittyvä valiokuntavalmistelu on erityisen tärkeää käsittelyn avoimuuden ja valmistelun huolellisuuden kannalta.

Toiseksi työtaisteluoikeudesta muutama sana. Nyt ehdotetaan muutettavaksi virkamieslain säännöstä niin, että eduskunnan kanslian on turvattava eduskunnan edellytykset suorittaa sille valtioneimenä kuuluvat tehtävät työtaistelutoimenpiteistä huolimatta. Jos työtaistelutoimenpide estää tai haittaa olennaisesti eduskunnan toimintaa, tulee osapuolten siitä tiedon saatuaan viivytyksittä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin esteen poistamiseksi. Esitys ei siis sisällä työtaistelutoimenpiteiden kieltä. Tähän edellä esittelemäni neuvotteluvollisuuteen: se tehdään työriitojen sovittelusta annetun säännöksen perusteella ja tällä säännöksellä halutaan erityisesti korostaa osapuolten velvollisuutta tehostaa toimenpiteitä neuvotteluratkaisun saamiseksi, jotta voidaan turvata eduskunnan edellytykset suorittaa sille ylimpänä valtioneimenä kuuluvat tehtävät työtaistelutoimenpiteistä huolimatta.

Kolmanneksi haluaisin ottaa esille virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä koskevan valituskiellon. Puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaan eduskunnan virkamieslakia muutetaan siten, että virkamies saa hakea muutosta itseään koskevaan työnantajan päätökseen valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Kuitenkin samalla esitetään, että säädetään valituskielto, joka koskee virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä, harkinnanvaraista virkakavapautta tai tehtävään määräämistä. Perustelujen mukaan säännökset vastaavat asiallisesti valtion virkamieslain säännöksiä.

Perustuslakivaliokunta on vuosina 2010 ja 2011 lausunnoissaan virkamieslain muutos ehdotukseen todennut, että tämä valituskielto on ongelmallinen. Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen tutkittavaksi. Merkittävin rajoitus valitusoikeuteen on kieltä valittaa virkaan tai virkasuhteeseen nimittamisestä. Lau-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

sunnoissaan edellä mainituilta vuosilta valiokunta on todennut, että nimityspäätöksiin sisältyy harkintaa, jota ohjataan ja rajoitetaan melko tarkkaan lainsäädännöllä. Nimityspäätös ei kuitenkaan poikkea luonteeltaan muista hallintopäätöksistä niin, että valitusoikeutta ei siihen voitaisi ulottaa. Nimityspäätöksellä on suuri merkitys viranhaltijan oikeudelliselle asemalle, mikä puoltaa muutoksenhakuoikeutta. Valiokunta esitti edellä mainittuina vuosina näissä lausunnoissaan, että hallintovaliokunta harkitsisi muutoksenhakuoikeuden ulottamista koskemaan virkaan ja virkasuhteeseen nimittämistä. Näin ei kuitenkaan tapahdunut.

Nyt perustuslakivaliokunta näiden lakimuutosten yhteydessä on uudelleen käsitellyt asiaa ja toteaa, että muutoksenhakuoikeus pitäisi laajentaa kattamaan virkaan nimittämistä koskevat päätökset, jotta myös näissä tilanteissa voidaan turvata perustuslain mukainen oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen arvioitavaksi.

Myös oikeuskansleri Jaakko Jonkka on viime keväänä tehnyt valtiovaraministeriölle ehdotuksen valitusoikeudesta valtion virkanimityksiin. Oikeuskanslerin mukaan mahdollisuus valittaa nimityspäätöksestä tuomioistuimeen olisi perusteltua hakijoiden oikeusturvan kannalta. Se vahvistaisi myös yleistä luottamusta virkanimitysten asianmukaisuuteen ja tukisi siten julkisen vallankäytön arvostusta kansalaisten silmissä.

Edellä olevan perusteella valiokunta esittää lausumaa ja on tässä yhteydessä katsonut perustelluksi, että nimenomaan virkamieslainsäädäntö uudistetaan kokonaisuutena, niin että kaikkien valtion virkojen ja virkasuhteiden osalta valituskielto kumotaan yhtäaikaaisesti. Hallituksen tulisi valmistella kiireellisesti esitys valtion virkamieslain muuttamiseksi siten, että valituskielto poistetaan. Samassa yhteydessä tulee valmistella luonnollisesti myös eduskunnan virkamieslain ja muiden tarvittavien lakien muutosesitykset.

Kohtana neljä toisin esille tämän muutoksen virkamieslain 10 §:ään nimitystoimivallan osalta. Valiokunta esittää, että kansliatoimikunta nimittää 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin, valtion talousarviossa eriteltäviin eduskunnan kanslian virkoihin sekä myös muihin eduskunnan kanslian virkoihin, joiden kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto. Nykyään pääsihteeri nimittää osan näistä viroista, joten tämä esitys tarkoittaa, että pääsihteerille kuuluvaa nimitystoimivaltaa siirretään jossain määrin kansliatoimikunnalle.

Viidenneksi ottaisin esille eduskunnan hallinto-osaston organisaatiouudistuksen toteuttamisen. Eduskunnan kansliatoimikunta on joulukuussa 2014 pitämässään kokouksessa jo päättänyt hallinto-osaston toimintaa koskien tehdä nämä muutokset 1.1.2015 alkaen, ja sen vuoksi valiokunta toteaa, että eduskunnan hallinto-osastossa on asiallisesti otettu jo 1.1.2015 käyttöön hallinto-osaston organisaatiouudistus, jota koskevat eduskunnan kanslian ohjesäännön muutosehdotukset ovat vasta nyt käsiteltävänä. Menettelyn voidaan katsoa asettaneen niin valiokunnan kuin koko eduskunnan tapahtuneiden tosiasioiden eteen ja sitä kautta heikentäneen perustuslain mukaisten päätöksentekokeleimien mahdollisuuksia vapaasti punnita ehdotettujen muutosten tarpeellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Perustuslakivaliokunta toteaa, että tällaista menettelyä ei voida pitää asianmukaisena eikä hyväksyttävänä.

Viimeisenä esittelisin ohjesääntöön tehdyn muutoksen, joka koskee pääsihteerin, apulaispääsihteerin ja lainsäädäntöjohtajan kelpoisuusvaatimusta. Tällä hetkellä vaatimuksena on ylempi oikeustieteellinen korkeakoulututkinto tai muu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

Valiokunta korostaa pääsihteerin, apulaispääsihteerin ja lainsäädäntöjohtajan tehtävää neuvoa puhemiestä hänen johtaessaan täysistuntoa ja valvoessaan perustuslain noudatta-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

mista ja painottaa tähän tehtävään liittyvän perustuslain ja eduskunnan työjärjestyksen tuntemuksen sekä tulkinnassa ja soveltamisessa tarvittavan lainopillisen tiedon ja taidon merkitystä. Tästä syystä valiokunta pitää tärkeänä, että pääsihteeri, apulaispääsihteeri ja lainsäädäntöjohtaja ovat suorittaneet ylemmän oikeustieteellisen korkeakoulututkinnon. Tämän vuoksi esitetään poistettavaksi sanat, että näihin myös soveltuisi "muu ylempi korkeakoulututkinto".

Eli valiokunta esittää lausumaehdotusta tästä virkanimityskiellon poistamisesta sekä näillä muutoksilla hyväksyttäväksi lakiehdotuksen ja myös tämän ohjesäännön.

14.32 Anne Louhelainen ps: Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta muistuttaa aivan aiheellisesti, että eduskunnankin on noudatettava lakeja. Eduskunnan hallinto-osastossa on otettu jo tämän vuoden tammikuussa käyttöön hallinto-osaston organisaatiouudistus, jota koskevat eduskunnan kanslian ohjesäännön muutosehdotukset ovat olleet vasta nyt marraskuussa perustuslakivaliokunnan käsiteltävinä. Menettelyn voidaan katsoa heikentäneen perustuslain mukaisen päätöksentekovelimen mahdollisuuksia punnita ehdotettujen muutosten tarpeellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Tällaista menettelyä ei voida pitää asianmukaisena eikä hyväksyttävänä. Vaikka uudistustarvetta varmaan on ollutkin, miksi muutos otettiin käyttöön ennen perustuslakivaliokunnan arviointia?

Arvoisa puhemies! Kansliatoimikunta oli siis käsitellyt viime vuoden joulukuussa kokouksessaan eduskunnan hallintojohtajan esittelyn pohjalta hallinto-osaston toimintaa ja päättänyt siis tämän vuoden tammikuusta alkaen vahvistaa hallinto-osaston toimintaa koskevan uudistuksen, jonka oli laatinut viime kauden puhemiesneuvosto.

Arvoisa puhemies! Perustuslain 118 §:n mukaan virkamies vastaa virkatoimiensa lainmukaisuudesta ja esittelijä on vastuussa siitä, mitä hänen esittelystään on päätetty. Tämä asia on virkamiesvastuulla esitelty siis jo viime vuoden marraskuussa ja otettu käyttöön jo tämän vuoden tammikuussa, vaikka tämä PeV:n lausunto pyydettiin vasta nyt marraskuussa 2015.

14.34 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Anne Louhelainen tuossa oikeastaan käytti minun puheenvuoroni, mutta haluaisin erityisesti korostaa sitä, niin kuin tuossa puheenvuorossa otettiin esille, että eduskunnan tulee varsinkin omassa työssään tarkoin noudattaa lakia. Tietysti se on hyvin kummallista, että otetaan käyttöön virkavastuulla asioita, jotka sitten vasta myöhemmin tuodaan asianmukaiseen käsittelyyn. Yhdyn täysin edustaja Louhelaisen puheenvuoroon, joka oli erittäin tärkeä. Meidän pitäisi kaikkien muistaa tässä toiminnassa, että me olemme esimerkillisiä. Koska me edellytämme, että kansalaiset noudattavat lakia, niin meidän täytyy olla erityisen tarkkoja siinä toiminnassa.

14.35 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Perustuslakivaliokunta mietinnössään aivan oikein nostaa esille nämä äsken jo edellä kuullut ja myös valiokunnan puheenjohtajan esille tuomat asiat.

Pariin asiaan oma huomioni. Ensinnäkin tämä puhemiesneuvoston aloiteoikeus siitä, että eduskunnan virkamiehiä koskevaa lakia uudistetaan, on erittäin oikeansuuntainen ja oikea-aikainen aloite. Tähän jo vuonna 2003 säädettyyn virkamieslakiin on tehty muutamia muutoksia viimeisen 12 vuoden aikana ja nyt sitten tämä laki virkamiehistä laitetaan ihan tämän päivän ajan tasalle, ja aivan oikein, kun eduskunta päättää asioista, niin ne päätökset tulee tehdä niin, että virkamieslaki ja sitten tämä virkamiehiä koskeva eduskunnan

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

kanslian ohjesääntö ovat ajan tasalla. Koska eduskunta itse säätää lakeja, niin on aivan kohtuullista ja oikein, että eduskunnan toiminta perustuu eduskunnan suuressa salissa tekemiin lain tasoiisiin päätöksiin. Tämän perustuslaissa olevan määräyksen mukaan kun annetaan kansalaisia koskevia määräyksiä, sen tulee olla tarkasti merkittynä lakiin, niin että ihmisten oikeusturva säilyy. Sitten tämä lakko-oikeuden tarkka määrittely on myöskin tärkeä kansainvälisten sopimusten kannalta, niin että meillä nämä asiat ovat eduskunnan päättämiä ja ovat siinä samassa linjassa, mitä Suomen perustuslaki muultakin lainsäädännöltä vaatii.

14.36 Ilkka Kantola sd: Arvoisa puhemies! Puhemiesneuvosto on tehnyt hyvää työtä eduskunnan kanslian ohjesäännön ja eduskunnan virkamiehistä annetun lain uudistamiseksi. Kun ehdotusta lukee tarkkaan läpi, niin huomaa, että siinä on taustalla selvästi ajatus pyrkiä modernisoimaan eduskunnan hallintoa ja erilaisia käytäntöjä ajan vaatimusten mukaisesti. Asiat sujuvat nopeammin, kun säännökset ovat hieman yleispiirteisempiä, niin kuin tämä kanslian uudistettu ohjesääntö tulee olemaan. Niin tarkkaa yksityiskohtaista sääntelyä kuin aikaisemmin on ollut ei enää tarvita, vaan voidaan yleispiirteisemmällä säännöksellä toimia sujuvammin ja nopeammalla tavalla.

Myös tämä uudistus, johon valiokunnan puhejohtaja jo viittasi, joka koskee tätä lakko-oikeuden rajoittamista ja työtaistelutoimintaan liittyviä säännöksiä, on tällainen osa modernisointia. Ei enää säädetä työtaistelukiellosta joidenkin virkamiesten osalta vaan luodaan yleiset puitteet, millä ehdoilla pitää taata eduskunnan toiminta kaikissa tilanteissa neuvottelumenettelyin ja näin edelleen. Tämäkin on osa sellaista modernisaatiota.

Sitten tietenkin toiminnan sujuvuuden kannalta eduskunnan näkökulmasta voisi olla kätevää, että näitä valitusmahdollisuuksia virkanimityksistä ei olisi, mutta tämä on sellainen kohta, jossa sitten valiokunta on harkinnut, että perusoikeuksien turvaaminen on kuitenkin niin tärkeää, että olisi syytä tällainen valitusoikeus virkaan nimittämisestä tuoda sinne. Vaikka se ehkä hidastaisi joitakin prosesseja ja eduskunnan kannalta tietyllä tavalla hankaloittaisi, niin on kysymys kuitenkin yksilöiden perusoikeuksista, joita tulee turvata. Ehkä vastaavantapainen hieman kankea säännös on se, jonka valiokunta lisäsi näihin pätevyysvaatimuksiin, eli vaaditaan pääsihteeriltä oikeustieteellisen ylemmän korkeakoulututkinnon pätevyys vaatimuksena, jotta taataan työskentelyn ja valmistelun taso täällä eduskunnassa. Vaikka voi kokea, että tällainenkin säädös on vähemmän toimintaa sujuvoittava, se takaa tietyllä tavalla kuitenkin toiminnan laadun. Eli tässä on modernisaatiosta kysymys, mutta kuitenkin oikeusturvaa ja laatua on pyritty valiokunnassa takaamaan.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi puhemiesneuvoston ehdotukseen PNE 1/2015 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen ja valiokunnan ehdottaman uuden, 3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirkkolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 63/2015 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 12/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 12/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Yleiskeskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 63/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain 1 §:n muuttamisesta annetun lain ja rikoslain 2 a luvun muuttamisesta annetun lain kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 62/2015 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 3/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 3/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Yleiskeskustelun aloittaa lakivaliokunnan puheenjohtaja edustaja Tolvanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.39 Kari Tolvanen kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä esitetään ja ehdotetaan kumottavaksi kesäkuussa 2015 vahvistettu lainsäädäntö, jolla laajennettiin mahdollisuutta sakon muuntorangaistuksen käyttöön. Täytyy heti huomioda, että nämä kesäkuussa vahvistetut lait eivät ole vielä voimassa. Lait tulevat voimaan samana päivänä kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annettu laki, jonka voimaantulosta säädetään erikseen lailla. Tämän hetken tietojen mukaan se olisi aikaisintaan vuoden 2016 lopussa eli yli vuoden kuluttua aikaisintaan.

Heti tähän alkuun haluan sanoa, mitä lakivaliokuntakin mietinnössään toteaa, että vaikka tämä hallituksen esitys nyt hyväksytään ja tuo vanha lainsäädäntö hylätään, lakivaliokunta edellyttää uuden lainsäädännön valmistelemista — oikeusministeriössä on jo työryhmät kasattu — ja uuden lainsäädännön valmistelemista niin, että se tulee voimaan viimeistään vuoden 2016 lopussa. Elikkä suomeksi sanottuna mitään ei ole menetetty.

Lakivaliokunnan mietinnössä todetaan se, että tuomioistuimen tuomitsemat sakot voidaan nykyisin muuntaa vankeudeksi, niin kuin pitääkin olla, mutta ongelma on, että rangaistusmääräysmenettelyssä annettuja sakkoja ei voida. Käytännössä suurimman osan rangaistusmääräysmenettelyn sakoista määrää poliisi. Rangaistusmääräysmenettelyssä mää-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

rättyjen sakkojen muuntokelvottomuutta on pidetty ongelmallisena toistuvasti sakkorikoksiin syyllistyvien varattomien henkilöiden kohdalta. Tällaisissa tapauksissa henkilö voi käytännössä jäädä ilman rangaistusta, ja pahin ongelma on se, että tällaiset, sanotaan, rehelliset yrittäjät, rehelliset kauppiaat, jäävät ilman oikeudenmukaisuutta, oikeuden päätöstä. Samalla se rapauttaa rikosoikeusjärjestelmän uskottavuutta, lainkuuliaisuutta ja myös uskoa meidän oikeusjärjestelmäämme, kun rikoksentehtäjä jää ilman rangaistusta. Pahimmillaan hän siinä rikoksen uhrin edessä ilmoittaa, että te ette voi minulle mitään, ja pahimmillaan repii sen poliisin määräämän rangaistusmääräyksen. Näin ei tietenkään voi olla.

Tässä nyt kumottavassa hallituksen esityksessä oli tavoitteena lieventää jyrkkää erotte-lua rangaistusmääräys- ja tuomioistuinmenettelyssä määrättyjen sakkojen välillä sekä näin edistää rikosoikeusjärjestelmän uskottavuutta sekä lain ja kieltojen noudattamista. Tähän oli varattu kehyspäätöksessä 12,4 miljoonaa euroa vuoden 2018 alusta lukien. Yksi haaste tässä nimenomaan oli tämän järjestelmän kalleus tässä haasteellisessa taloustilanteessa. Toinen haaste liittyen tähän kalleuteen oli se, että tämä järjestelmä, joka olisi saatettu voimaan, olisi ollut erittäin byrokraattinen, erittäin hankala ja sitä kautta erittäin kallis, ja näin ei voi olla. Myös seuraamusjärjestelmiltään se olisi ollut osittain tehoton.

Nyt sitten lakivaliokunta mietinnössään esittää toiveita tässä vaiheessa poliisin suuntaan. Kun poliisi on vuonna 2014 antanut uudet sakotusohjeet, lakivaliokunta toivoo, että poliisi tarkistaisi näitä entisestään, jos niissä olisi tiukentamisen varaa.

Sitten lakivaliokunta edellyttää... Ja tässä on pohjalla aikaisemman eduskunnan lausuma, jonka mukaan "hallituksen edellytetään viipymättä selvittävän mahdollisuudet keventää ja yksinkertaistaa sakon muuntorangaistusmenettelyä ja sitä edeltäviä vaiheita ja valmistelemaan tarvittavat ehdotukset annettavaksi samanaikaisesti eduskunnalle sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain voimaannpanoa koskevan lakiehdotuksen kanssa".

Lakivaliokunta edelleen korostaa tätä uudistustyön merkitystä ja kiirehtii tätä hankkeen valmistelua, ja lakivaliokunnan mielestä tulee pohtia ennakkoluulottomasti myös eri viranomaisten rooleja ja tarvittavaa työpanosta sekä myös seuraamuksia. Tämä tarkoittaa sitä, kuten alussa jo sanoin, että missään tapauksessa sakon muuntorangaistusasiaa ei ole haudattu mutta tulevan vuoden aikana on saatava uusi laki voimaan ja sen lain on oltava entistä kevyempi, vähemmän byrokraattinen, halvempi sekä seuraamusten pitää olla parempia kuin nykyisessä. Oikeusministeriössä on jo perustettu asiaan hanke, ja tietojeni mukaan kaksi työryhmää ovat aloittamassa työnsä.

Arvoisa puhemies! Tätä taustaa vasten lakivaliokunta toteaa: "Ottaen huomioon hallituksen esityksen taustalla olevat valtiontaloudelliset syyt samoin kuin sen, että siinä tarkoitettu lainsäädäntö ei ole tullut vielä voimaan ja että valiokunta edellyttää sakon muuntorangaistukseen liittyvän uudistustyön jatkamista, valiokunta puoltaa esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä."

14.46 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Se, että lakivaliokunta yhtyy hallituksen esitykseen, ei tarkoita sitä, että sakon muuntorangaistuksen tavoitteet olisivat jotenkin olleet huonoja — päinvastoin. Valiokunnan mietintö on voimakas viesti niin poliisille kuin syyttäjälle siitä, että toistuviin rikkomuksiin on puututtava.

Eduskunta hyväksyi viime keväänä hallituksen esittämän lainmuutoksen, jonka mukaan poliisi ei saa määrätä uutta sakkoa, jos rikkomuksen tehneelle on edeltävän vuoden aikana määrätty vähintään kolme sakkorangaistusta samankaltaisista teoista, vaan tällöin asia menee käräjäoikeuden käsiteltäväksi. Jos käräjäoikeuden tuomitsemaa sakkoa ei saada peri-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

tyksi, se voidaan muuttaa vankeudeksi. Hallituksen esityksen taustalla oli eduskunnan lakivaliokunnan mietinnön pohjalta vuonna 2008 hyväksymä lausuma siitä, että rangaistusmääräysmenettelyn käyttö rajataan pois tilanteissa, joissa tekijä on menettellyllään osoittanut piittaamattomuutta lain kielloista ja käskyistä.

Lakivaliokunta kantaa kuitenkin huolta esityksessä tarkoitetun lainsäädännön kumoamisen vaikutuksista rikosjärjestelmän uskottavuuteen, lainkuuliaisuuteen ja sakkorikosten uhriin, kuten yrittäjiin ja kaupan alaan. Tässä suhteessa erityisen merkityksellisiä ovat poliisin syksyllä 2014 uudistamat sakotusohjeet, sillä niissä on erityisesti otettu huomioon tilanteet, joissa henkilö syyllistyy toistuvasti samanlaisiin rikoksiin. Uuden ohjeistuksen mukaan "jos henkilö on tekoa edeltäneen vuoden aikana syyllistynyt vähintään kuusi kertaa rangaistukseen johtaneeseen tekoon ja teot osoittavat kokonaisuutena arvioiden piittaamattomuutta lain kielloista ja käskyistä..." Tässä nyt kumottavassa esityksessä oli tarkennettu tätä, niin että kolme rangaistusta olisi jo riittävä oikeutus poliisille puuttua asioihin. Tällä poliisin kyseisellä ohjeella on näin ollen sama tavoite kuin nyt kumottavaksi esitetyllä lainsäädännöllä. Erona on, että poliisin ohjeistus ei ole oikeudellisesti velvoittava ja ylärajana rangaistusmääräysmenettelyn käyttämiselle on kuusi rikkomusta yhden vuoden aikana. Vaikka ohjeistus jättää poliisille tilannekohtaista harkintavaltaa olla käsittelemättä sakkorikosta rangaistusmääräysmenettelyssä tilanteessa, jossa kyseinen yläraja ei täyty, valiokunta pitää ylärajaa verraten korkeana. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että ohjeistuksessa käytetyn ylärajan laskemista lähemmäksi nyt kumottavaa lakia harkitaan.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta kävi tästä hyvin huolellisen keskustelun, pohti asemaansa, millaisella tavalla tämä nyt kumottava laki voitaisiin mietintöön kirjata ikään kuin sellaisella kevyemmällä menettelyllä, ohjeistuksena, jota mielestäni valiokunnan puheenjohtaja hyvin kuvasi. Ja uskomme, että kun poliisi ja oikeuslaitos lukevat tämän valiokunnan mietinnön huolella, niin he ymmärtävät sen mietinnön hengen, joka tähän on sisäänkirjoitettuna, että vaikka nyt taloudellisista syistä tämä viime kaudella päätetty laki perutaan, niin tähän asiaan on kuitenkin tartuttava, ja poliisi myös toivon mukaan tarkentaa omia ohjeitaan. — Kiitoksia.

14.50 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Haluan antaa kiitosta lakivaliokunnalle ja sen puheenjohtajalle, edustaja Tolvaselle, siitä, että tässä on toimittu hyvin.

Eli nyt on syytä muistaa se, että vaikka tässä suunniteltu sakon muuntolainsäädäntö kumotaan, niin kuitenkin tämä valmistelu lähtee liikkeelle niin, että pääsemme samaan tulokseen sinä aikana, milloin tämän nyt kumottavankin lainsäädännön piti tulla voimaan. Mutta on syytä kuitenkin muistaa se, että tämä nyt suunniteltu esitys olisi aiheuttanut reilun 12 miljoonan euron kustannukset, mutta samaan aikaan nämä ammattinäpistelijät, jotka eivät joudu minkäänlaiseen vastuuseen teoistaan ja joille ei seuraa siitä minkäänlaista rangaistusta, aiheuttavat meidän kaupalle noin 0,5 miljardin, 500 miljoonan, euron vuotuisen laskun. Eli yhteiskunnalle näistä ammattinäpistelijöistä ja pienistä varkauksista koituu varsin iso lasku. Ja kuka sen maksaa? Sen maksavat ne kaupan asiakkaat, jotka kulkevat kassan kautta maksaen. Näin tämä tavallaan pyörii.

Sen takia tähän pitää saada jonkunlainen roti ja sakon muunto käyttöön tällä tavalla, miten lakivaliokunta sitä nyt on esittämässä, että meillä on tilanne, että kaikille ihmisille tulotasosta huolimatta tulee rangaistus tehdystä rikoksesta. Tämä on kohtuutonta, että kaupat, kaupan kauppiat ja kaupan rehelliset asiakkaat kantavat nyt tällä hetkellä kaiken vastuun ja nämä varkaat menevät hymyssä suin kassoilta ohi.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

14.52 Veera Ruoho ps: Arvoisa puhemies! Minäkin kiitän ensin lakivaliokunnan puheenjohtajan, edustaja Tolvasen hyvin asiaa ja tilannetta selventävää puheenvuoroa.

Tässä sakon muuntorangaistusasiassa kaupan alan ihmiset, joita on paljon, ovat olleet aktiivisesti yhteydessä käsittääkseni varsinkin meihin poliisitaustaisiin kansanedustajiin. Kaupan alalla tilannetta jatkuvine myymälävarkauksineen pidetään paikoitellen todella huolestuttavana ja turvattomanakin. Lainaan erään kauppaketjun johtokunnassa vaikuttavaa: "Henkiselletä kärsimykseksi, mitä päivittäin joudutaan kaupoissa kohtaamaan, ei ole hintalappua."

Arvoisa puhemies! Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa laskemme kustannuksia yhteiskunnalle siitä, jos sakon muuntorangaistus olisi todellinen peloteuhka ja ennaltaehkäisiksi osaltaan esimerkiksi juuri näitä myymälävarkauksia, joista kaupan ala kärsii satojentuhansien eurojen arvosta tappioita vuosittain. Pelkästään valtion saamatta jäävä alvi on 100 miljoonaa euroa. Lisäksi on huomioitava, että tavallinen ihminen, kansa, kuluttajana kärsii, koska hävikki näkyy hyödykkeiden korkeampina hintoina.

Arvoisa puhemies! Uudistusta, jolla oltaisiin laajennettu mahdollisuutta sakon muuntorangaistuksen käyttöön, ei ole mahdollista toteuttaa ilman määrärahaa. Päätös poistaa määräraha julkisen talouden suunnitelmasta on vastoin kansan yleistä oikeustajua, kuten lakivaliokuntakin kantaa huolta esityksessä tarkoitettun lainsäädännön kumoamisen vaikutuksista rikosoikeusjärjestelmän uskottavuuteen, lainkuuliaisuuteen ja sakkorikosten uhriin, kuten yrittäjiin ja kaupan alaan.

14.55 Kimmo Kivelä ps: Arvoisa rouva puhemies! Ei tietenkään anna kovin vakuuttavaa kuvaa lainsäädäntötyöstä se, että tämän asian ympärillä soudetaan ja huovataan.

Tuija Braxin toimiessa oikeusministerinä Vanhasen kakkoshallituksen aikanaan tämä laki pantiin vireille, ja yleinen pelko oli, että tämä tulee johtamaan piittaamattomuuden lisääntymiseen ja lain kunnioittamisen vähenemiseen. Näin todella on käynyt. Ja hyvin tervetulleena toivottiin, että saadaan tämä palautettua. On erittäin valitettavaa, että nyt säästöjen nimissä ollaan tässä tilanteessa. Kysymys ei todellakaan ole mistään köyhät ja kurinpalautus -mentaliteetista. Tällaiset ihmiset aiheuttavat monella tapaa lainkuuliaisuuden puutteellaan ja piittaamattomuudellaan monenlaista harmia. Heille itselleen olisi varmasti hyväksi, että tulisi tällainen lisääntynyt lainkunnioitus, ja siinä mielessä erilaisia toimenpiteitä tarvitaan.

On hyvä, että lakivaliokunta on ollut tosissaan ja ilmaisee huolensa: että tämä nyt tehty lakiesitys ei ole viimeinen sana vaan todella käynnistetään toimenpiteet ja pyritään siihen, että yksinkertaistamalla menettelyjä ja toimintatapoja saadaan hyvää lainsäädäntöä vastaisuudessa tämän tärkeän tavoitteen toteuttamiseksi.

14.57 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä sakon muuntorangaistusasia on oikeastaan aika murheellinen osa suomalaista lainsäädäntöä. Silloin kun tätä sakon muuntorangaistuslakia aikanaan säädettiin, tiedossa olivat kyllä ne mahdolliset riskit, jotka tähän liittyvät. Elikä lain kunnioitus hiipui ja yleensä lakiin suhtautuminen koki melkoisen alennusmyynnin, kun siinä luotiin mahdollisuus siihen, että joku kansalainen voi tehdä rikoksen ja sitten siitä seuraamus on käytännössä ei-mitään. Tiedän sellaisia tapauksia tapahtuneen, joissa henkilö oli esimerkiksi ottanut paikallisesta monopoliliikkeestä halutuunsa päihdyttäviä juomia ja sen jälkeen marssinut kaupasta ulos ja näyttänyt myyjälle vain, että hän ei maksa mitään, ja kohtapuoliin poliisi oli käynyt tietenkin pidättämässä ka-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

verin. Saatuaan sakkolapun kyseinen henkilö oli repinyt sen lapun ja sanonut, että eipä tästä mitään rangaistusta tule, niin että minkäs sille voi. Juomat olivat sillä välillä jonnekin hävinneet. Tämä on vain esimerkki siitä, miten laki toimii vastoin omaa itseään.

On aivan oikein, että lakivaliokunta on tähän asiaan puuttunut jämäkästi. Tämä sakon muuntorangaistus pitää saattaa voimaan ja sillä keinoin selkeästi ja niin yksiselitteisen selkeänä lakina, että sillä todella palautetaan kunnioitus lakia kohtaan, että ihminen kun tekee rikoksen, hän saa siitä välittömästi seuraamuksen, ja sitten jos vielä jatkaa tällä samalla tiellä, niin sitten sakot muutetaan vankeusrangaistukseksi, jolloin todella astuu voimaan tämä rikoksesta tuleva seuraamus, että lain kunnioittaminen tässä maassa palaa sille tasolle, millä sen pitää olla. Tietenkin pitää muistaa se, että kysymys on myös kansalaisten oikeusturvasta. Jokaisella Suomen kansalaisella on oikeus turvalliseen kotiympäristöön, jossa hän elää, ja niin, että laki turvaa hänelle oikeuden turvalliseen elämään ja että laki ei sitten salli joillekin henkilöille mahdollisuutta poiketa siitä ilman, että seurausta tulee.

14.59 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Helppo yhtyä moniin täällä esitettyihin puheenvuoroihin. Nyt kuitenkin lohdutuksena vielä sanon sen, että tähänhän asianomistaja voi vaikuttaa elikkä rangaistusmääräysmenettelyä ei voida jatkaa, mikäli asianomistaja ei tähän suostu. Siinä mielessä tämä on vielä mahdollista, mutta toki olisi hyvä, että meillä olisi selkeät, helpot käsittelyt.

Yksi asia, mihin minä kiinnitin täällä huomiota: Minusta oli erittäin hyvä, että lakivaliokunnassa oli pohdittu sitä, että usein nämä muuntorangaistusvangit ovat syrjäytyneitä ja päihdeongelmaisia nuoria ja heitä pitäisi hoitaa sosiaali- ja terveysalan palveluilla. Olin itsekin kesällä tutustumassa Ridasjärven päihdehoitokeskuksessa sakonmuuntohenkilöön, joka sanoi, että tämä oli hänelle pelastus, että hän joutui sakonmuuntoon: hän sai päihdekuntoutuksen nopeammin. Näinhän se ei saisi olla, että sakonmuunto on päihdekuntoutuspaikka. Tässä lakivaliokunnan lausunnossa onkin todettu, että tätä toivotaan edelleen selvitetävän ja haettavan keinoja voida hoitaa päihdeongelmaisia, koska monesti nämä pikkurikkomukset ja rikokset johtuvat sitten myös näistä päihde- ja mielenterveysongelmista.

15.00 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Oli erittäin hienoa kuulla edustaja Tolvaselta, että tämä esitys ja lopulta voimaan tuleva laki ei ole pysyvä tila vaan muutos on mahdollista. Rikoksista tulee seurata rangaistus, ja rangaistuksen tulee olla oikeudenmukainen. Tällä hetkellä se ei ole sitä ollut. Kuten jo edellisessä käsittelyssä totesin, olen pitkän hampain hyväksymässä tämän lakiesityksen ja vain siksi, että toivon uutta lakiesitystä pikimmiten. Erityisesti kaupan alalla, kuten täällä edustajat ovat jo kertoneet, tätä esitystä ei pidetä hyvänä. Myöskään liikennetikoksista annetut sakot eivät ole rangaistuksia, ellei niitä joudu maksamaan tai suorittamaan esimerkiksi yhdyskuntapalveluna.

15.01 Outi Mäkelä kok: Arvoisa rouva puhemies! Kun tätä sakon muuntorangaistusta aikanaan lievennettiin, niin yksi peruste, jota silloin esittelyssä käytettiin, oli se, että nämä näpistelijät ovat usein niin sanottuja reppanoita tai syrjäytyneitä, joilla ei sitten välttämättä ole edes varaa maksaa näitä sakkoja ja jotka ehkä sitä kautta jollain tavalla olisivat niin kuin armahduksen alla. Mutta on tärkeää muistaa, että ketään ei kuitenkaan siitä syrjäytyneisyydestä rangaista vaan tehdystä rikoksesta. Siinä mielessä on tässä yhteydessä tärkeää korostaa sitä, että myös tämän sakon muuntorangaistuksen pitää olla mahdollinen jatkossa, jotta rikoksesta todellakin seuraa rangaistus eikä sitä rikkomusta päästä karkuun.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Edellisen kerran, kun tätä muuntorangaistusta työstiin, pidettiin tärkeänä, että näihin poliisin sakotusohjeisiin tulee kohta, jonka mukaan toistuvasti sakkotuomioita saaneiden osalta tämä muuntorangaistus on mahdollinen, ja nyt on hyvä, että tässä valiokunnan lausunnossa tämä käy ilmi, että näin todella on, että jos on tätä toistuvuutta, sen myötä muuntorangaistukset edelleen toteutuvat ja myöskin rikoksesta seuraa rangaistus. Katson, että on hyvä, että lakivaliokunta on puuttunut tähän asiaan tässä valmisteluvaiheessa, jotta saadaan toivottavasti kerralla hyvää lainsäädäntöä, niin että tämä edestakaisin sahaaminen saadaan loppumaan.

15.03 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa rouva puhemies! Olen tässä samoilla linjoilla lakivaliokunnan puheenjohtajan edustaja Tolvasen kanssa. Toivon, että nyt kumottavan sakkotuomion muuntorangaistuslain tilalle saadaan mahdollisimman nopeasti joku korvaava ja parempi esitys. Kyseessä on kuitenkin meidän oikeusjärjestelmän uskottavuus, joka nykyään on valitettavasti juuri toistuvien sakkotuomioiden olosuhteissa kovalla koetuksella. Uutta esitystä kaipaavat kiireesti erityisesti monet kauppiat, kauppojen pitäjät, jotka ovat olleet ansaitusti huolissaan oikeusturvastaan nyt, kun tämä viime keväänä hyväksytty laki osoittautui liian kalliiksi ja byrokraattiseksi. Siksi on hyvä tietää, että korvaavan esityksen valmistelu on oikeusministeriössä jo aloitettu.

15.04 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Nyt kun on tosiaan tämmöinen välivaihe, että menee jonkin aikaa ennen kuin sieltä uutta lakia tulee, niin tässähän voi ihan alleviivaten korostaa, että poliisilla taas ei ole rajoitteita vaan he voivat uusia sakotusohjeet vaikka ensi viikolla. Kun täällä on näitä kansanedustajia, joilla on poliisitausta, ehkä edelleen ovat poliiseja, niin ei muuta kuin viestiä siitä vain virkatovereille sinne, että tarttuvat toimeen, niin saadaan heti tätä asiaa eteenpäin.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 62/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle yhdistetystä patenttitoimistuimesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta sekä patenttilain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 45/2015 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 12/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 12/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelun aloittaa talousvaliokunnan puheenjohtaja edustaja Turunen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Keskustelu

15.05 **Kaj Turunen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen. Sopimuksella päätetään Suomen mukanaolosta uudessa eurooppalaisessa patenttijärjestelmässä sekä siitä, että yhtenäisestä patenttisuojasta annettu asetus ja yhtenäisen patenttisuojan käännojärjestelyistä annettu asetus tulevat sovellettaviksi myöskin Suomessa.

Kyseessä on blankettilaki, jolla saatetaan lakina voimaan yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Hallituksen esityksessä ehdotetaan myös, että eduskunta hyväksyisi annettavaksi selityksen sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta. Esitys sisältää myös ehdotukset patenttilain, oikeudenkäymiskaaren, todistelun turvaamisesta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa riita-asioissa annetun lain, ulosottokaaren sekä rikoslain muuttamiseksi.

Koko eurooppalaisen patenttijärjestelmä uudistuksen voimaantulo edellyttää, että 13 valtiota tallettaa ratifiointi- tai liittymiskirjansa yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehtyyn sopimukseen. Esitys liittyy valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Talousvaliokunta esittää yksimielisesti, että lakiehdotus hyväksytään muutoksitta.

Talousvaliokunta toteaa lausunnossaan, että sopimus ja siihen liittyvät asetukset saattavat päätökseen jo 2000-luvun alussa alkaneen prosessin, jota valiokunta on seurannut ja kommentoinut valmistelutyön eri vaiheissa. Liittymällä järjestelmään heti sen voimaantuloaiheessa Suomi varmistaa parhaiten mahdollisuudet olla kehittämässä järjestelmää suomalaisia toimijoita parhaiten hyödyttäväksi.

Talousvaliokunta katsoo lausunnossaan, että uuden patenttijärjestelmän tavoitteena on helpottaa patentointia, alentaa kustannuksia ja lisätä oikeusvarmuutta. Yhtenäispatenttijärjestelmässä patentinhakija voi yhdellä hakemuksella, nykyistä vähäisemmillä käännovelvoitteilla ja yhdellä patenttimaksulla saada patenttisuojan keksinnölleen kaikissa järjestelmän ratifioineissa maissa. Keskitetty tuomioistuinmenettely poistaa tarpeen ajaa erilliskanteita eri jäsenmaissa. Uusi järjestelmä on myös omiaan yhtenäistämään patenttisiätelyn tulkintaa.

Talousvaliokunta pitää oikeusturvan ja oikeuden saatavuuden kannalta tärkeänä, että Suomeen saataisiin hallituksen esityksessä perustettavaksi puollettu yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaosto. Tämänhetkisen arvion perusteella tämä vaihtoehto turvaisi erityisesti suomalaisten pk-yritysten tarpeet parhaimmalla tavalla. Paikallisjaoston perustamista koskeva hallituksen esitys on tarkoitus tuoda erikseen eduskunnan hyväksyttäväksi.

Kustannuksista talousvaliokunta toteaa, että järjestelmässä mukanaolosta, yhtenäispatentin hyödyntämisestä ja mahdollisesta tuomioistuinmenettelystä koituvat kulut ovat vielä osin sopimatta. Tämänhetkisen arvion mukaan yhtenäispatentin vuosimaksu tulee nykyisiin patenttimaksuihin verrattuna nostamaan maksun progressiota patentin voimassaoloajan loppupuolella. Toisaalta muiden maksujen, muun muassa käännouskustannusten, on arvioitu laskevan nykyiseen verrattuna.

Patentti- ja rekisterihallitus myöntää jatkossakin kansallisia patenteja ja toimii Wipon alaisen kansainvälisen patenttiyhteistyösopimuksen mukaisena tutkivana viranomaisena. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että PRH:n toiminnan jatkuvuus turvataan. Erityisesti pk-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

yri-tysten kannalta on välttämätöntä, että kansallisen patentin saaminen kohtuulliseen hintaan on edelleen mahdollista. Talousvaliokunnan mukaan on aiheellista pyrkiä vahvistamaan PRH:n asemaa vastaanottavana ja tutkimukseen osallistuvana Euroopan patenttivistaston viranomaisena myös EU:n ulkopuolisia hakijoita ajatellen. Talousvaliokunta myös toteaa, että kun patentoinnista saatavat tulot ovat laskussa, on selvitettävä, miten PRH:n toiminnan rahoitus turvataan pidemmällä aikavälillä. Ylimenovaiheessa on taattava PRH:lle tukea budjettirahoituksella, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

Talousvaliokunta, kuten lakivaliokunta sekä useat asiantuntijat, pitää kansallista patenttiosaamista ja sen kehittämistä tärkeänä. Suomessa on systemaattisesti panostettava IPR-osaamista edistäviin toimiin. Olennaista on myös, että suomalaiset yritykset, niin pienet kuin suuretkin, mieltävät immateriaalioikeuksien suojan keskeisen merkityksen yritystoiminnalle ja kansainvälistymiselle. Erilainen koulutus- ja opastustyö edellyttää sekä viranomaisten että eri sidosryhmien tiivistä yhteistyötä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 45/2015 vp sisältyvien 1.-6. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle kuluttajariitojen vaihtoehtoista ratkaisemista koskevak- si lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 74/2015 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 13/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 13/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Asian esittelee talousvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Turunen.

Keskustelu

15.11 **Kaj Turunen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki, joka koskisi muussa kuin viranomaisessa tapahtuvaa vaihtoehtoista riidanratkaisua kuluttaja-asioissa. Hallituksen esityksellä pannaan kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta. Hallituksen esityksessä ehdotetaan myös muutoksia kuluttajariitalautakunnasta ja liikennevahinkolautakunnasta annettuihin lakeihin sekä kuluttajansuojalakiin sekä velan vanhentumisesta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi teknisluontoinen tarkistus.

Talousvaliokunta puoltaa yksimielisesti hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina seuraavin huomautuksin:

Talousvaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on herätetty kysymys mahdollisuudesta keskittää vakuutusopimuksiin perustuvien riita-asioden käsittely vakuutuslautakuntaan.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Tämä edellyttäisi kyseisen asiakokonaisuuden rajaamista kuluttajariitalautakunnan toimivallan ulkopuolelle. Talousvaliokunta katsoo kuitenkin, että toimivallan rajaaminen heikentäisi kuluttajariitalautakunnan asemaa yleisenä, käytännössä lähes kaikkia kuluttajasopimuksia käsittelevänä riidanratkaisuelimenä. Kuluttajariitalautakunnan vakuutusasioita käsittelevän jaoston kokoonpanolla voidaan varmistaa, että lautakunnassa on riittävä asiantuntemus myös vakuutusasioiden käsittelemiseen.

Talousvaliokunta katsoo, että yhteydenotto kuluttajaneuvontaan on prosessin edellytyksenä käsittelylle kuluttajariitalautakunnassa. Ehdotettua säännöstä on pidetty kuluttajasioiden käsittelyn kokonaistehokkuutta lisäävänä. Lautakunta voi joka tapauksessa ottaa harkintansa mukaan käsittelyyn asian, jossa ei todennäköisesti olisi saavutettavissa lisäarvoa sillä, että kuluttaja ottaa ensin yhteyttä kuluttajaneuvontaan.

Asiantuntijakuulemisessa on nostettu esiin myös kysymys siitä, voitaisiinko kuluttajaneuvontaa pitää direktiivin mukaisena riidanratkaisuelimenä. Talousvaliokunta ei kuitenkaan pidä tarkoituksenmukaisena, että kuluttajaneuvonnasta muodostettaisiin direktiivin tarkoittama riidanratkaisuelin.

Talousvaliokunta toteaa myös, että liikennevakuutuksiin liittyvät kuluttajariidat kuuluvat direktiivin soveltamisalaan, joten kuluttajalla täytyy olla mahdollisuus saattaa tähän asiaryhmään kuuluvat riita-asiat direktiivin vaatimukset täyttävän vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi. Ratkaisukäytännön yhdenmukaisuuden varmistamiseksi pidetään tarkoituksenmukaisena, että myös vahinkoa kärsineiden aloitteesta vireille tulevat erimielisyydet ratkaistaan liikennevahinkolautakunnassa.

Talousvaliokunta huomauttaa, että direktiivin täytäntöönpanosta johtuvat suurimmat muutospaineet tulevat todennäköisesti aiheutumaan 90 päivän määräajasta, jonka kuluessa kuluttajariita on käsiteltävä. Aika lasketaan ratkaisuun tarvittavan aineiston saapumisesta. Uusi määräaika huomioon ottaen talousvaliokunta yhtyy asiantuntijakuulemisessa esitettyyn huoleen kuluttajariitalautakunnan resurssien varmistamisesta.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 74/2015 vp sisältyvien 1.-5. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maksulaitoslain, maksupalvelulain sekä Finanssi- valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 115/2015 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 14/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 14/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Edustaja Turunen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Keskustelu

15.15 Kaj Turunen ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallitus esittää muutettavaksi maksulaitoslakia, maksupalvelulakia sekä Finanssivalvonnasta annettua lakia. Tarkoituksena on panna täytäntöön korttipohjaisista maksutapahtumista veloitettavista siirtohinnoista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset asetuksen rikkomiseen sovellettavista hallinnollisista seuraamuksista. Finanssivalvonta nimettäisiin asetuksessa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi, jonka tehtävänä olisi valvoa asetuksen noudattamista. Hallituksen esityksessä maksupalvelulakiin lisättäisiin informatiivinen säännös mahdollisuudesta saattaa asetuksen soveltamiseen perustuva maksunsaajan ja maksupalveluntarjoajan välinen riita tuomioistuimen ulkopuolisen riidanratkaisuelimen ratkaistavaksi.

Talousvaliokunta esittää yksimielisesti lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina. Talousvaliokunta toteaa, että siirtohintasetuksen tavoitteena on harmonisoida maksukorttien käyttöön liittyvää sääntelyä ja edistää näin rajat ylittävää kauppaa sekä uusien toimijoiden ja maksusovellusten markkinoillepääsyä.

Asetuksen keskeisiä ehdotuksia ovat siirtohinnoille asetettavat maksimiarvot: pankkikorttimaksuilla enintään 0,2 prosenttia ja luottokorttimaksuilla enintään 0,3 prosenttia maksutapahtuman arvosta. Asetettavat kattohinnat ovat pankkikorttien osalta hieman kansallisesti sovellettuja korkeammat. Suomessa on ollut lisäksi käytössä erilaisia siirtohintaleikkureita, jotka ovat pitäneet siirtohinnat kohtuullisella tasolla myös suurien korttimaksujen osalta. Talousvaliokunta toteaa myös, että hallituksen esityksessä on päädytty siihen, että Suomen markkinoiden erityispiirteet huomioon ottaen ei ainakaan vielä tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista hyödyntää annettua kansallista harkintavaltaa. Kansallisten markkinoidemme kannalta keskeisimmät asetuksen sallimat optiot liittyvät kansallisia pankki- ja luottokorttitapahtumia koskeviin siirtohintoihin. Talousvaliokunta yhtyy hallituksen esityksen arvioihin tässä asiassa. Valiokunta pitää valitettavana, ettei Suomen neuvottelutavoitteena ollut senttimääräisen ylärajan asettaminen siirtohinnoille toteutunut. EU-sääntely johtaa siihen, että suurista korttimaksuista perittävä euromääräinen siirtohintana on huomattavasti pieniä korttimaksuja suurempi.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että uuden sääntelyn vaikutuksia markkinoihin seurataan ja saatujen kokemusten perusteella vaikutetaan aktiivisesti mahdollisten puutteiden poistamiseksi. Talousvaliokunta toteaa, että kansalliseksi maksupalveluntarjoajia valvovaksi viranomaiseksi nimetään Finanssivalvonta, jolla on sekä valvontavastuu että oikeus määrätä seuraamusmaksu asetuksen tiettyjen säännösten rikkomisesta. Finanssivalvonta tulisi jatkossa myös valvomaan, että palveluntarjoaja osoittaa riitatapauksissa toimieliimen, jossa maksunsaajien ja palveluntarjoajien riidat ratkaistaan. Eduskunnan käsiteltävänä on parhaillaan erillinen hallituksen esitys, jossa kuluttajien käytettävissä olevaa vaihtoehtoja riidanratkaisumenettelyä kehitetään edelleen. Talousvaliokunnan mukaan kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan väliseen suhteeseen sovellettavien säännösten valvonta kuuluu jo voimassa olevan sääntelyn, eli siis kuluttajansuojalain ja maksupalvelulain, mukaisesti kuluttaja-asiamiehelle. Kuluttajilla on ollut käytettävissä vakiintuneet vaihtoehtoiset riidanratkaisuelimet.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 115/2015 vp sisältyvien 1.-3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 36/2015 vp
Lakialoite LA 13/2015 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 10/2015 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 36/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Eduskunta pysyi ensimmäisessä käsittelyssä tekemässään päätöksessä lakialoitteeseen LA 13/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 44/2015 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 9/2015 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

15.20 **Katja Taimela sd:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät kollegat! Tästä aiheesta käytettiin lähetekeskustelussa ja ensimmäisessä käsittelyssä useita puheenvuoroja, ja tässä kohtaa on nyt se tilanne, että kun olemme toisessa käsittelyssä, niin luen tämän vastalauseen, jonka valiokunnassa ovat allekirjoittaneet niin sosialidemokraatit, vasemmistoliitto, vihreät kuin RKP. Tämä vastalause kuuluu seuraavasti:

"Hallituspuolueet ovat rikkoneet yhteisesti sovittuja parlamentaarisia sääntöjä Yleisradion asemasta ja rahoituksesta päättämisessä päättäessään keskenään hallituksen esityksen mukaisesti yleisradioveron indeksin jäädyttämisestä vuodelle 2016. Tämä on vastoin eduskuntapuolueiden yhdessä sopimaa ja rikkoo sekä eduskunnan että tämän valiokunnan tahtoa vasta muutama vuosi sitten säädetyistä laista Yleisradion rahoituksesta ja sen riippumattomuudesta. Eduskuntaryhmien puheenjohtajien yhteisestä julkilausumasta 16.12.2011:

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

'Vuonna 2013 Yleisradio Oy:n julkisen palvelun rahoituksen taso on 500 miljoonaa euroa veroineen. Tasoa tarkistetaan vuosittain indeksin mukaista vuotuista kustannustason nousua vastaavasti.' Sekä: 'Jos tänään sovitun ratkaisun jatkovalmistelussa havaitaan tarvetta aineellisiin muutoksiin, myös niiden valmistelussa nojaututaan parlamentaariseen tukeen.'

Hallitus on myös vuoden 2016 talousarvioesityksessään siirtämässä Yleisradion rahoitusta osaksi valtiontalouden kehyksiä vastoin eduskuntapuolueiden ryhmäpuheenjohtajien 16.12.2011 julkilausumaa: 'Yleisradio Oy:n riippumattomuuden turvaamiseksi on perusteltua, että julkisen palvelun vero ei sisälly valtiontalouden kehyksiin. Vero tuloutetaan teknisesti valtion talousarvioon, josta varat ohjataan Valtion televisio- ja radiorahastoon.' Siirto kehyksiin vahingoittaa Yleisradion rahoituksen riippumatonta asemaa huolimatta lupauksista kunnioittaa sitä. Perustelu siirron teknisestä vaatimuksesta ei pidä, kun muitakin rahastoja on pidetty poliittisella päätöksellä kehysten ulkopuolella.

Osana julkisen talouden suunnitelmaansa hallitus on linjannut toteuttavansa Yleisradion rahoituksen lisäleikkauksia jäädyttämällä yleisradioveron indeksin koko vaalikaudeksi. Tämä rikkoo myös parlamentaarisen käsittelyn periaatteita sekä uhkaa Yleisradion riippumatonta julkisen palvelun tehtävää. Huomattavaa on myös, ettei indeksin jäädyttäminen vaikuta millään tavalla valtiontalouden alijäämäisyyteen tai merkittävällä tavalla kansalaisten ostovoimaan. Kyse on puhtaasti poliittisesta valinnasta.

Yleisradion rahoitus on aidosti palautettava parlamentaariseen valmisteluun. Esitykset on valmisteltava vasta liikenne- ja viestintäministeri Bernerin 30.10.2015 perustaman Yleisradion julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta arvioivan parlamentaarisen työryhmän työn tulosten perusteella."

Edellä olevan perusteella ehdotimme valiokunnassa ja ehdotamme, että lakiehdotus hylätään.

15.23 Katja Hänninen vas: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Taimela tuossa jo kiteyttikin opposition huolenaiheet. Elikkä me kaikki tiedämme, että Ylen toimintaa sääntelee Yle-laki ja Ylen toiminnan tulee olla riippumatonta, rahoituksen olla läpinäkyvää ja riippumatonta. On ollut syynsä, että eduskunta on ollut se parlamentaarinen elin, joka on Ylen toiminnasta vastannut ja rahoituksesta vastannut. Siinäkin mielessä tämä, että nyt valtiontalouden kehyksiin on siirretty Ylen rahoitus, ei ole sen mukaista kuin on parlamentaarisesti yhdessä eduskunnassa sovittu.

Tämän vuoksi kannatan edustaja Taimelan tekemää hylkäysesityksen sisältävää vastalauseita.

15.24 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän kokonaisuuteen kaikkineen sisältyy myöskin se, että 300 000 pienituloista vapautetaan Yle-verosta, muun muassa takuueläkkeen piirissä olevat ihmiset. Ihmettelen sitä, että vasemmisto ei sitä asiaa arvosta, mikä tässä kokonaisuudessa on kuitenkin hyvin tärkeä olemassa.

15.24 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Samaa kyllä hämmästelin, että salin vasemmalta reunalta ehdotetaan hylkyä esitykselle, jossa kokonaisuudessa on 300 000 pienituloista, jotka vapautettaisiin Yle-verosta. Heille ei tulisi tämän jälkeen Yle-verolappua, taikka he eivät joutuisi maksamaan mitään. Minun mielestäni se on

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

reilua tällaisena vaikeana talouden aikana. En tiedä, onko tämä nyt sitten vasemmistolta se kuuluisa arvovalinta, että näiden pienituloistenkin pitää Yle-veroa maksaa.

Toisaalta indeksiksi myös jäädytetään tässä, eli kukaan ei maksaisi Ylestä enempää kuin tällä hetkellä. Onko tämäkin vasemmistoliiton ja sosialidemokraattien arvovalinta, että kaikkien pitää maksaa näinä vaikeinakin aikoina yhä enempi Yle-veroa?

15.25 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällähän on käyty moneen kertaan tätä keskustelua, ja me olemme esittäneet syvän huolestumme siitä, että me olemme nyt poikkeamassa siitä vuosikymmenien perinteestä, että Ylen asioista päätetään ilman ristiriitoja parlamentaarista menettelyä kunnioittaen.

Te voitte olla rauhassa, edustaja Heinonen, me emme vastusta sitä, että Yle-veroa laskeetaan kaikkein pienituloisimpien osalta. Sitä me emme vastusta, mutta ei, meillä on eri laki, missä tähän puututaan, ja sen yhteydessä me tulemme esittämään lausuman siitä, että näitä asioita tulisi valmistella parlamentaarisesti. Minä pidän todella surullisena sitä, että hallituspuolueet ovat tähän nyt lähteneet.

Pyydän muistuttaa myös siitä, mitä kävimme viimeksi täällä läpi, että tämä kyseinen pienituloisille tuleva alennushan tuli vasta sen jälkeen, kun hallitus oli jo päättänyt näistä indeksijäädytyksistä, joten tässäkin oli taustalla vähän toinen tarkoitus kuin mihin te nyt jallosti viittaatte. Mutta emme me sitä vastusta, että pienituloisilta lasketaan, sen sijaan kannatamme sitä, että parlamentaarisesti (Puhemies koputtaa) yhdessä valmistettaisiin sellainen malli, joka toteuttaisi sosiaalista oikeudenmukaisuutta vielä paremmin.

15.27 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuntuu, että happamia ovat pihlajanmarjat. Näyttää siltä, että toimenpiteet, joilla pienituloisten asemaa helpotetaan, eivät kelpaa meidän vihervasemmistolle. Minun mielestäni se on hienoa, että 300 000 pienituloista ei tämän jälkeen joudu maksamaan Yle-veroa, he voivat katsoa tätä julkisen palvelun tehtävää johdattelevaa Yleä jatkossa ilman Yle-veroa, ja toisaalta se, että kukaan suomalainen näinä vaikeina aikoina, kun kaikkea säästetään, ei joudu maksamaan Yle-veroa enempää. Tuntuu siltä, että tässä nyt on hyvä asia mutta väärin tehty -ajattelu. Minun mielestäni se on hyvä, että pienituloiset vapautetaan Yle-verosta.

15.28 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tässä nyt yritetään viedä keskustelua täysin asian toiselle puolelle. Opposition puolelta on kritisoitu nimenomaan sitä tapaa, jolla olette toimineet. Ja edustaja Heinonen ei ole ollut lähetekeskustelussa tai ensimmäisessä käsittelyssä ehkä kuulemassa keskustelua, jota olemme täällä käyneet, joten esität ehkä sen vuoksi näitä huolenaiheita. Emme ole suinkaan vastustamassa pienituloisten vapauttamista vaan vaatimassa, että tämä palautetaan parlamentaariseen valmisteluun, kuten laki edellyttää.

15.28 Maarit Feldt-Ranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pakko kyllä sanoa, että on vastenmielinen ja julkea se tapa, millä täällä hallituspuolueiden edustajat pesivät käsiään ja kertovat olevansa pienituloisten suomalaisten puolella, kun te olette viimeisen puolen vuoden aikana tuoneet tähän saliin lakiesityksen toisensa jälkeen, joissa te kuritatte juuri pienituloisimpia ihmisiä tässä maassa.

Tässä esityksessä, mistä nyt puhutaan, on kyse jostain aivan muusta. Tässä on kyse siitä, (Olavi Ala-Nissilä: Yle-vero!) mitä edustajat Viitanen, Taimela ja Kymäläinen täällä ovat

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

sanoneet, eli siitä 70-vuotisen perinteen rikkomisesta, johon te nyt syyllistytte. Te otatte Yle-rahoituksen hallituksen peukalon alle, ja kansainväliset esimerkit ovat kertoneet, mihin se johtaa. (Timo Heinonen: Eduskunta päättää jatkossa!)

15.29 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä nyt varmaan liittyy siihen sarjaan, mitä olemme viime aikoina nähneet, että vääristellään kerta kaikkiaan opposition sanomaa ja ajatuksia. Toistan, mikäli edustaja Heinonen ei sitä kuulut äsken, että emme me vastusta sitä, että pienituloisten Yle-verotaakkaa helpotetaan, mutta sitä me vastustamme toden totta, että hallitus näillä toimillaan on poikkeamassa vuosikymmenien kunniakkaasta parlamentaarisesta perusteesta pistämällä toden totta Yleisradion rahoituksen hallituksen peukalon alle.

Ja yhdyin kyllä edustaja Feldt-Rannan kritiikkiin siinä, (Olavi Ala-Nissilä: Eduskuntahan tässä päättää!) että on hyvin ikävä, vastenmielinen tunne siinä, kun nyt puhutaan pienituloisista, kun samaan aikaan tämä hallitus tuo kurittavia lakeja eläkkeensaajille, työttömille, lapsiperheille, kaikille näille. Perukaa nyt nämäkin huonot päätöksenne, arvoisa hallitus, niin sitten voimme keskustella teidän kanssanne uskottavasti siitä, mitä haluatte tehdä pienituloisten osalta.

Me emme vastusta Yle-veron osalta tätä pienituloisten osuutta, mutta me ehdottomasti (Puhemies koputtaa) haluamme protestoida tätä käytäntöä vastaan, minkä nyt olette aiheuttaneet.

15.30 Kimmo Kivelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pakko minun on kyllä todeta, että ei tästä voi tyylipisteitä antaa. Tämä ei olisi tarvinnut kuin kolme neljä kokouskutsua sähköpostilla tai tekstiviestillä kutsua kaikki eduskuntaryhmien puheenjohtajat yhteen. Me olisimme nyt yksimielisesti hyväksymässä tätä lakia, jos näin olisi vaivauduttu tekemään. En tiedä, menikö tämä tietämättömyyden vai vauhtisokeuden piikkiin, (Eduskunnasta: Sekä että!) mutta joka tapauksessa näin tapahtui.

15.31 Satu Taavitsainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Kivelälle noista äskeisistä sanoistanne.

Edustaja Heinosen vilpittömyyttä puolustaa pienituloisia epäilen. Olisikohan ennemminkin kyseessä se, että meillä on hyvin paljon suuria pääomatuloja nauttivia, joiden pääomatulot ovat miljoonia mutta ansiotulot voivat olla hyvinkin pieniä, jolloin hekin välttyvät tältä Yle-verolta? Olisiko se syy, minkä takia käytit tuon äskeisen puheenvuoron?

15.32 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yle-vero on vero, mitä maksavat suomalaiset, ja monet maksavat sen kyllä ihan mielellään, mutta minä ymmärrän niitä pienituloisia ihmisiä, joille se raha on nyt tällaisena vaikeana aikana iso juttu, kova juttu. Sen takia hallitus on tehnyt nyt ratkaisun, että 300 000 pienituloista vapautetaan Yle-verosta ja että he eivät jatkossa enää Yle-veroa joudu maksamaan, ja toisaalta siten sen, että indeksi jäädytetään niin, että Yle-vero ei nouse kenelläkään suomalaisella. Minun mielestäni se on oikein.

Mutta on kyllä surullista, että täällä annetaan sellainen kuva, että jos tehdään joku ikävä päätös toisaalla välttämättömyyden, talouden vaikeiden aikojen edessä, niin silloin ei olisi oikeutta tehdä jotain hyvää päätöstä niille samoille ihmisille, joille toisesta suunnasta on tullut jotain ikävää, vaikkapa keliakiakorvaus tai säästöjä koulutukseen tai säästöjä mo-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

neen moneen muuhun. Minun mielestäni on hyvä, että myös tehdään tämänsuuntaisia ratkaisuja, (Puhemies koputtaa) missä tuetaan pienituloisten ihmisten asemaa.

15.33 Maarit Feldt-Ranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme tämän maan parlamentissa ja viime viikkoina olemme nähneet tämän maan parlamenttiin pesiytyneen aivan uudenlaisen kulttuurin, jossa yritetään harhauttaa, puhutaan asian vierestä ja perustellaan asioita sellaisilla argumenteilla, mitkä eivät millään tavalla kestä.

Edustaja Heinonen, nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys 44 ei liity tähän asiaan, mistä te puhuitte, millään tavalla. Nyt puhumme siitä, että hallitus siirtää Yle-rahituksen kehyyksiin, ja indeksitarkastuksesta. Me olemme sitä mieltä, että on hyvä asia, jos 300 000 suomalaista pienituloista vapautetaan tästä maksusta, mutta on julkea se tapa, millä te annatte ymmärtää olevanne nyt suuri köyhien ystävä. Te olette tuoneet ja kannattaneet kaikkia niitä leikkauksia, jotka kohdistuvat erittäin epäoikeudenmukaisella tavalla pienituloisiin suomalaisiin. Asiakasmaksut nousevat, eläkeläisten asumistuki pienenee ja niin edelleen. (Olavi Ala-Nissilä: Miten ne liittyvät tähän asiaan?) Se on julkeaa, edustaja Heinonen. (Timo Heinonen: Miten ne liittyvät tähän asiaan?)

15.34 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin nyt muistuttaa juuri siitä, (Hälinää — Puhemies koputtaa) mistä täällä edustaja Heinonenkin kysyi: miten nämä nyt liittyvät? Jos te vaaditte, että Heinosen pitää pysyä asiassa, niin pysytään nyt kaikki. Minä en kyllä ota vastaan tällaista kritiikkiä, että täällä hallituspuolueiden edustajat kaikki vaikuttavat kylmiltä ja puhuvat epätotuuksia ja muuta. Ehkä viittaat johonkin tässä viikonlopun aikana tulleeeseen ministerin toimintaan. Me kaikki emme ole samannimisiä kuin yksi ihminen, joka vastaa täällä omista tekemisistään, ja hän vastaa siitä itse, me muuttamme vastaa hänen sanomisistaan. Se muistettakoon, että jokaisella on kuitenkin henkilökohtainen vastuu.

Mitä tulee näihin asioihin, niin hallitusohjelmassa on ja meillä on myös paljon hyviäkin asioita: takuueläkkeen korotus, toimeentulotuen indeksi. Kyllä meillä on hyviäkin asioita. Totta kai tämä on semmoista politiikkaa, jota halutaan esittää ihmisille, mutta muistetaan myös puolin ja toisin pysyä siinä totuudessa eikä lähdetä liioittelemaan asioita.

15.35 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täytyy ihan ensimmäiseksi osoittaa arvostus Ylen hallintoneuvoston puheenjohtajalle edustaja Kivelälle näistä rehdeistä sanoista. Ensimmäisessä käsittelyssä, kun käsitelimme tätä kyseistä esitystä, kokoomuksesta rehdisti tunnustettiin, että on tapahtunut lapsus ja virhe. Sen sijaan on kyllä hämmäntävää, että nyt tuolta samasta puolueesta tulee sitten täysin erilaisia esityksiä, niin kuin tässä oltaisiin nytten kymmenen hyvää tarjoamassa yhden pahan poistuessa.

On tullut selkeästi esille, että kysymys ei ole talouspolitiikasta vaan poliittisesta valinnasta, poliittisesta tarkoituksenmukaisuudesta, ja siksi kannatan kyllä edustaja Taimelan tekemää hylkäysesitystä.

15.36 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Viitaten toden totta viimeaikaisiin näytelmiin, jos voi sanoa, mitä tässä parlamentissa olemme nähneet, kyllä minä toivoisin sitä, että hallituspuolueiden taholta ihan tosissaan kuunneltaisiin opposition mielipidettä ja ei myöskään mentäisi vääristelemään kantaamme asiaan, johon

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

olemme sen moneen kertaan sanoneet täysin selkeästi: meille sopii erinomaisen hyvin, että pienituloisimmilla helpotetaan Yle-verotaakkaa. Ja kuten täällä sanottiin, tässä asiassa ei ole siitä kysymys.

Mutta mitä tulee näihin pienituloisiin ja heille tehtäviin leikkauksiin, niin enpä minä vain ole, puhemies, (Timo Heinonen: Siitähän ei saanut puhua!) vieläkään kuullut edustaja Heinosen perusteluja siitä, kuinka hirvittävän hienoa on se, että hallitus on esimerkiksi eriarvoistamassa eläkkeensaajien verotusta palkansaajiin nähden tai että pienituloisilta eläkkeensaajilta leikataan. Tätä yritimme kysyä edustaja Heinosen puoluetoverilta ministeri Stubbilta kyselytunnilta, miksi teidän mielestänne on oikein, että eläkkeensaajien verotusta eriarvoistetaan — siihen ei tullut vastausta, mutta tuli kyllä haukut varjobudjettiamme kohtaan.

Eli tämä kulttuuri on ala-arvoista tässä suhteessa, ja sitä en kyllä hyväksy tässä salissa pitkällä parlamentaarisella kokemuksella.

15.37 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myös minä haluan kiittää edustaja Kivelää ryhdikkästä puheenvuorosta, mutta valitettavasti samaa ei voi sanoa sitten edustaja Heinosen puheenvuorosta täällä. Asia on juuri niin kuin edustaja Kymäläinen sanoi: täällä hallituspuolueiden puolelta tunnustettiin, että kyseessä on lapsus ja tässä on nyt rikottu niitä yhdessä sovittuja pelisääntöjä. Eli eduskuntaryhmien puheenjohtajathan joulukuussa 2011 kirjoittivat yhdessä julkilausuman, jossa sitouduttiin siihen parlamentaariseen valmisteluun Yleisradion osalta eli siihen, että jos muutoksia tehdään, niin ne valmistellaan parlamentaarisesti. Juuri tästä on ollut kyse tässäkin keskustelussa ja siinä keskustelussa, mitä kävimme viime viikolla tässä samaisessa salissa. Eli kyllä tässä on aivan selkeästi rikottu niitä yhteisiä pelisääntöjä, jotka on yhdessä sovittu, ja toivon, että myös edustaja Heinosella on selkärankaa tämä myöntää.

15.38 Olavi Ala-Nissilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei kai siitä ole epäselvyyttä, että tässä on ollut työtapaturma tai prosessivirhe, joka varmaan ei toistu.

Mutta, arvoisa puhemies, sanoisin, että kyllähän Yle-vero on vero ja lasketaan Suomen veroasteeseen. Viime vaalikaudellahan ei saatu mitään uudistuksia aikaan muuta kuin että verotusta kiristettiin, ja minusta tämän kokonaisuus kyllä liittyy siihen, että verotuksen kiristymisen tie on Suomessa minusta loppuun kuljettu. Ja on erinomainen asia, kun tämä liittyy tähän kokonaisuuteen, että pienituloisten osalta voidaan tämä vero poistaa.

15.39 Heli Järvinen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hienoa, että keskustelu täällä on niin mielenkiintoista, että pitää tuolta vartin matkan päästä omasta työhuoneesta tulla takaisin.

Ihan erinomaista, edustaja Ala-Nissilä, että puhutte siitä kokonaisuudesta — juuri siitä oppositiokin täällä yrittää puhua. Ja se kokonaisuus vain näyttää siltä, että ulkopuolisen tutkijaryhmän mukaan hallituksen päätökset eläkeläisiin kohdistuvista leikkauksista 80-prosenttisesti kohdistuvat niihin eläkeläisiin, joiden eläkkeet ja eläketulot ovat alle 1 300 euroa, kun suomalainen keskvertoeläke tällä hetkellä on 1 540 euroa. Eli se tarkoittaa sitä, että hallituksen päätökset kurittavat nimenomaan pienituloisia eläkeläisiä kokonaisuudessaan. Hienoa, että Yle-vero lähtee pienituloisilta pois, mutta nimenomaan kokonaisuus ratkaisee.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Puhemies Maria Lohela: Sitten takaisin puhujalistaan.

15.40 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Käsittelen tässä ainoastaan hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi Valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Tämä esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä ja on pyydetty lausunnot Yleisradiolta, Viestintävirastolta ja valtiovarainministeriöltä, ja mistään ei ole tullut vastalauseita. Ja tietysti, onko se, mitenkä tämä asia on käsitelty, nyt ollut paras mahdollinen, kympin suoritus — ei varmaankaan, mutta tässä ollaan, ja eduskunta päättää tästä.

Esityksessä ehdotetaan Valtion televisio- ja radiorahastosta annettua lakia muutettavaksi niin, että valtion talousarviosta Valtion televisio- ja radiorahastolle Yleisradio Oy:n julkisen palvelun kustannusten kattamiseen suoritettavaan määrärahaan ei vuodelle 2016 tehtäisi indeksikorotusta. Leikkaus on mielestäni nykyisessä taloustilanteessa välttämätön.

Hallituksen budjetissa esitetään Yle-veron poistamista pienituloisilta nostamalla alinta tulorajaa veronmaksulle 7 500:sta 10 300 euroon vuodessa. Niin kuin täällä monet ovat sanoneet, sehän on hyvä apu näille 300 000 pieneläkeläiselle, että he eivät joudu maksamaan tätä veroa. Tämä on siis helpotus muun muassa takuueläkkeen saajille, mutta vaikuttaa tietenkin kokonaisuuteen.

Julkisin varoin rahoitettavan Ylen tehtäviä ja rahoitusta arvioimaan on asetettu parlamentaarinen työryhmä. On hyvä selvittää vuotuisen puolen miljardin rahoituksen tarpeenmukaisuus ja se, kuuluuko Ylen profiiliin tuottaa sellaista määrää viihdeohjelmia aikana, jolloin kaupallista mediaa on näitä varten tarjolla valtavat määrät. Keskittämällä Ylen toiminta uutis- ja ajankohtaisohjelmiin sekä alueelliseen tuotantoon on varmasti mahdollista saada ehkä vieläkin säästöä. Käytännössä tämän esityksen mukaan vaikutus on hyvin pieni vuotuisessa yli puolen miljardin rahoituksessa eli vain noin 6 miljoonaa euroa, ja kun nyt on etsittävä säästöjä joka paikasta, niin Ylekin ottaa sitten oman osansa näihin säästötaloksiin.

Ja kuten alussa sanoin, en puutu enää tässä vaiheessa siihen, mitenkä tämä käsittely on täällä tähän pisteeseen tullut.

15.43 Kimmo Kivelä ps: Arvoisa puhemies! Todellakin, niin kuin täällä on puhuttu vuosikymmenten historiasta, menemme ajassa taaksepäin 1948:aan, jolloin siis hyväksyttiin niin sanottu Lex Jahvetti sen seurauksena, että silloin Yleisradion hella veti idästä eli pääjohtaja Wuolijokeen oli kyllästytty ja haluttiin tehokkaammin Yleisradiota valvoa eduskunnan toimesta. Tämä on ollut hyvin keskeinen periaate, ja kyllä täytyy sanoa, että tätä periaatetta on huonoin tyylipistein rikottu.

Niin kuin tuossa aikaisemmin debattipuheenvuorossa sanoin, oli erittäin harkitsematonta ja ilmeisesti vauhtisokeuden täyttämää, että näin nopeasti tämä asia tuotiin. Itse en halua uskoa mihinkään salaliittoteorioihin.

Ja yhtä lailla, niin kuin tämä parlamentaarinen työryhmä on aloittanut, olisi ollut hienompaa, että puheet kehyksistä olisi vasta sitten tämän työryhmän työskentelyn jälkeen aloitettu. Uskon sataprosenttisesti, että myös vastaisuudessa tämä miltei pyhä periaate Yleisradion parlamentaarista valvonnasta toteutuu, jatkossakin. Mutta kyllä kiistatta tämä on tuonut tietynlaisen särön, joka meidän pitää nyt poliittisessa yhteisymmärryksessä kyetä ratkaisemaan ilman kiihkoa ja hallitus—oppositio-asetelmaa.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

15.45 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Minä kyllä myös arvostan tätä edustaja Kivelän näkemystä tässä. Hän näkee juuri sen historian, mikä tässä on ollut ja mikä on ollut arvokasta ja hyvä meille kaikille, se, että olemme pitäytyneet tässä parlamentarismien periaatteessa juuri siksi, että meillä on aika pelottavia esimerkkejä siitä, jos Yleisradio laitetaan hallituksen peukalon alle, vaan nimenomaan — toistan varmaan noin kymmenennen kerran näissä debateissa sen tärkeän periaatteen — Yleisradio on kansan radio, eduskunnan radio, eikä sen missään nimessä pidä olla hallituksen tarkoitusperien toteuttaja. Tämä on hyvä periaate, tärkeä periaate.

Ja myös minä totean sen, edustaja Kivelän ilmaiseman hengen tavoin, että on surullista, siis surullista se, että täällä riidellen puhutaan Yleisradion asioista. Se ei ole hyvä asia. Mielestäni nimenomaisesti tämä vahva tunne siitä, miksi näin täytyy tehdä, on ollut ainakin itselleni kovin vakava pohdittava viime aikoina, että miksi hallitus näin meni tekemään.

Kyllä minä sitä arvostan, että täällä myös edustaja Kivelä juuri tunnusti ja kertoi tämän lapsuksen ja näin, ja toivoisin myös tietynlaista nöyryyttä tämän asian tunnistamisen suhteen esimerkiksi sieltä salin oikealta laidalta.

15.46 Mikaela Nylander r: Värderade talman! Jag tycker att det är viktigt att framhålla att det parlamentariska ansvaret, det gemensamma ansvaret för Yle, är oerhört viktigt. Det är bra att man också här nu har konstaterat att regeringen har avvikit från det här, och att man beklagar det från regeringspartiernas håll och att man har insett att det är ett misstag och att man kommer att korrigera det.

Jag vill bara säga så mycket att svenska riksdagsgruppen inte har motsatt sig själva indexfrysningen för 2016, men däremot har vi kraftigt protesterat mot sättet på vilket det här skedde, det vill säga att regeringen fattade ett beslut om det och sedan började man kolla med oppositionspartierna.

Frågan om den parlamentariska beredningen i Yle-frågor är alldeles fundamental och jag tycker att här har använts bra och kloka inlägg om den här saken. Regeringen har brutit mot det här. Nonchalansen mot det parlamentariska beslutsfattandet i Yle-frågor förstärks ytterligare av att regeringen har satt in Yle-finansiering innanför ramarna, budgetramarna. I den förra parlamentariska arbetsgruppen beslutade vi att inte göra på det sättet, så här är nu två frågor som naggar regeringens trovärdighet i kanterna. Det är indexfrysningen och det är också frågan om att flytta in Yle-finansieringen i budgetramarna. Men jag hoppas att regeringen har tagit lärdom och att vi nu i den parlamentariska arbetsgruppen tittar på det här och fattar besluten parlamentariskt.

15.50 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Nyt puhun, kun salissa vähän rauhoittui ja saa puhua, mikä on kansanedustajille tietysti perustuslaissa annettu oikeus, eikä sitä toki puhemies ole kyseenalaistanutkaan, ehkä meidän aggressiivinen vihervasemmisto hieman sitä kyseenalaisti tuossa, että mistä saa keskustella, Ylestä nyt tietysti keskustellaan kokonaisuutena. Voi olla, että valmistelussa on tapahtunut, niin kuin arvostamamme Ylen hallintoneuvoston puheenjohtaja, edustaja Kivelä totesi, tyylirikko. Isoimman eduskuntaryhmän puheenjohtaja näitä yleensä on vetänyt ja niin tälläkin kertaa, ja jätetään se toiseksi. Mutta tärkeintä on tietenkin se lopputulos, mihin päästiin. Ja lopputulos on mielestäni hyvä: 300 000 pienituloista vapautetaan Yle-verosta. He eivät jatkossa joudu Ylen palveluista maksamaan. Indeksii jäädytetään, eli näinä vaikeina aikoina ei kenenkään suomalaisen

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Yle-vero nouse. Ja toisaalta alleviivataan nyt vielä, että eduskunta päättää jatkossakin Ylen lainsäädännöstä ja myös Ylen rahoituksesta, eli eihän hallitus tässä maassa päätöksiä tee, vaan eduskunnassa päätökset tehdään ja niin tehdään tämänkin pienen, ehkä sitten muotovirheen jälkeen.

15.51 Mikaela Nylander r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni edustaja Heinosen puheenvuoro oli hiukan outo, koska nyt (Timo Heinonen: Ei mikään kelpaa teille!) — mikään ei kelpaa tänään, ei — taas kerran hallituspuolueen edustaja puhuu tulevaisuudesta ja puhuu Yle-verosta ihan kuin tämä olisi pysyvä malli. Nyt tämä asia on siirretty parlamentaarisen työryhmän tehtäväksi, joten voi tulla muutoksia, edustaja Heinonen. Se on tämän parlamentaarisen työryhmän tehtävä katsoa, joten minun mielestäni ei saisi nyt täällä puhua siitä ikään kuin tämä olisi nyt tämä malli, koska siihen voi tulla muutoksia vielä. Se on parlamentaarisen työryhmän vallassa.

Puhemies Maria Lohela: Puhujalistaan.

15.52 Kimmo Kivelä ps: Arvoisa rouva puhemies! On oikeastaan ollut aika hienoa, että tällaista keskustelua käydään, vaikka paikoin tämä on ollut pikkuisen vähemmän korrektia ja totta kai tässä keskustelussa ovat tällaiset puoluepoliittiset ja hallitus—oppositioasetelmat näkyneet. Mutta ennen kaikkea jatketaan keskustelua Ylen ympärillä, koska kyllä meidän pitää ymmärtää, että se, että Yleisradio on parlamentaarisessa valvonnassa, merkitsee aidosti sitä, että näin on. On hyvin valitettavaa, kun esimerkiksi Ylen kertomusta käsitellään täällä, että sali usein kumuaa tyhjyyttään ja on kenties vain esittelypuheenvuoro ja se nuijitaan. Tässä meillä on kyllä itse kunkin kansanedustajan, ja tänäänkin tähän keskusteluun osallistuneiden kansanedustajien, peiliin katsomisen paikka, että oikeasti kävisimme tätä keskustelua Ylen ympärillä aidommin ja vakavammin.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

12. Päivystysasetuksen muuttaminen synnytysten osalta

Kansalaisaloite KAA 1/2015 vp

Valiokunnan mietintö StVM 7/2015 vp

Toinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Eduskunta on ensimmäisessä käsittelyssä yhtynyt sosiaali- ja terveysvaliokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Keskustelu

15.54 Mikaela Nylander r: Arvoisa puhemies! Esitän, että eduskunta hyväksyy vastalauseen mukaiset neljä lausumaehdotusta.

15.54 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä meillä on kansalaisaloite, jonka tarkoituksena on estää pienimpien synnytysyksiköiden lakkauttaminen.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Tämä aloite keräsi kaikkiaan lähes 67 000 allekirjoitusta ja meiltä tuolta Lapista Meri-Lapin alueelta reilut parikymmentätuhatta nimeä.

Tällä aloitteella halutaan muuttaa niin sanottua päivystysasetusta. Asetus tehtiin, jotta synnytyksiä hoitavien sairaaloiden päivystystä saataisiin tehostettua. Asetuksen mukaan synnytyksiä hoitavissa sairaaloissa tulee olla ympärivuorokautinen hätäsektiovalmius sekä lastentautien erikoislääkäri tai lastentautien hoitoon hyvin perehtynyt lääkäri, jolla on mahdollisuus neuvotella hoidosta lastentautien erikoislääkärin kanssa.

Täytyy kyllä valitettavasti sanoa, että tässä sosiaali- ja terveysministeriö on perustellut tätä asiaa potilasturvallisuuden parantamisella, mutta meillä esimerkiksi tuolla Meri-Lapin alueella ovat nyt jo muuten tämän päivystysasetuksen täyttävät kriteerit voimassa paitsi sen osalta, että näitä synnytyksiä on alle sen 1 000: noin 650 vuosittain.

Mutta haluaisin kyllä tässä esille nostaa perussuomalaisten vaaliohjelmasta kohdan, jossa lähdettiin siitä, että päivystysasetus on purettava. Tämä on suora lainaus: "Perussuomalaiset katsovat, että asetuksella luodaan huomattavia lisäkustannuksia, emmekä pidä kestäväenä järjestelmää, joka on poikkeusluvan alla. Päivystysasetus lisäksi uhkaa lopettaa jatkossa synnytykset useista eri sairaaloista, mikä puolestaan vaikuttaa dominoefektinä muihinkin erikoisaloihin. Me emme kannata synnytysten keskittämistä vain suuriin yksiköihin. Päivystykset tulee tarkastella osana suurempaa kokonaisuutta." Kysynkin tässä yhteydessä, arvon perussuomalaiset: mihin unohtui tämä vaalilupaus?

15.56 Thomas Blomqvist r: Värderade fru talman! Jag stöder ledamot Nylanders förslag. Arvoisa puhemies! Kannatan siis edustaja Nylanderin tekemää ehdotusta.

15.56 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Tämä synnytyssairaaloiden kohtalo varmasti tulee vielä puhuttamaan tätäkin eduskuntaa sote-uudistuksen ja sen ratkaisun ympärillä. Siinähan on malli, jossa olisi 12 laajan päivystyksen 24/7-sairaala, ja osittain julkisuudessa on annettu ymmärtää, että ne olisivat tulevaisuudessa näitä synnytyssairaloita. Minun ymmärtääkseni niin vähällä synnytyssairaalamäärällä ei tulla toimeen, ja olen antanut itselleni ymmärtää, että synnytyssairaloita tulee jatkossakin olemaan enempi. Ehkä osittain meillä tulevaisuudessa synnytyksiä — en ole siinä ammattilainen muuta kuin toisen lapsen itse vähän niin kuin kätilöineen kiireisen tilanteen edessä ja toisen sitten vierestä seuranneena — näin olen ymmärtänyt, sellaisissa valmiiksi vaaralliseksi tiedetyissä tilanteissa, joko syntyvälle lapselle tai äidille vaarallisissa tilanteissa, keskitetään isompiin sairaaloihin, missä on parempi valmius tällaisiin tilanteisiin. Toivottavasti kuitenkin synnytyssairaaloiden määrä tulee jatkossakin olemaan korkeampi kuin tuo 12, mikä on nyt ainakin jossain lehtitiedoissa välähtänyt jopa synnytyssairaaloiden määränä, mikä tietääkseni on väärä tieto.

15.57 Mikaela Nylander r: Arvoisa puhemies! Edustaja Ojala-Niemelä on oikeassa, kun puhuu tästä, että asetuksessa mainitussa minimivaatimuksessa 1 000 synnytyksestä ei ole kyse turvallisuudesta, potilasturvallisuudesta tai laadusta. Jos kaikki muut kriteerit täyttyvät, jotka liittyvät tähän laatuun ja turvallisuuteen, mutta määrällisesti jäädytään alle 1 000 synnytyksen vaatimuksen, niin silloin minun mielestäni käytetään väärin tätä turvallisuuskäsitettä. Myös tämän kansalaisaloitteen keskustelun aikana valiokunnassa ja avoimessa kuulemistilaisuudessa kerrottiin, että mahdollisesti tullaan jatkossa vaatimaan 2 000 synnytystä. Elikkä tämä raja on hyvin hyvin häilyvä ja muuttuva, mikä osoittaa sen, että kyse

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

ei ole potilasturvallisuudesta vaan halusta päästä eroon tietäntyyppisistä synnytysyksiköistä, ja käytetään tätä potilasturvallisuutta ikään kuin hyväksi väärällä tavalla, joten pitäisi keskittyä niihin tekijöihin, jotka todellakin vaikuttavat tähän turvallisuuteen ja laatuun.

I den här frågan om tusen förlossningar handlar det alltså inte om patientsäkerhet eller kvalitet, det handlar om en vilja att skära ner antalet förlossningsenheter i det här landet. Också diskussionen som har förts nu under behandlingen av medborgarinitiativet här i riksdagen har visat att två tusen förlossningar kanske kommer att krävas i framtiden, vilket bevisar att det inte finns något vetenskapligt belägg för det här med tusen, i och med att man hela tiden flyttar den här gränsen. Det handlar om en vilja att lägga ner antalet förlossningsenheter, tyvärr.

16.00 Heli Järvinen vihr: Arvoisa rouva puhemies! Hyvää ei kannata korjata. Kuten täällä on sanottu, vastasyntyneiden ja synnytysten turvallisuus Suomessa on ollut aivan huipuluokkaa Euroopassa. Mitään laatuongelmaa ei ole ollut. Ei ole mitään asiaperustetta, miksi synnytykset pienissä sairaaloissa pitää lopettaa. Kun kaikki tietävät sen, että synnytysten myötä lähtevät päivystykset, tulee tilanne todella tukalaksi monella paikkakunnalla. Ja tällä kertaa puhun puhtaat jauhot pussissa, sillä Savonlinnasta synnytykset on jo viety, ja valitettavasti sillä seurauksella, että kun synnytykset ja sen myötä myöskin iso osa päivystysleikkauksista on siirretty Mikkeliin, Kuopioon, Joensuuhun ja Lappeenrantaan, sairaanhoitopiirille on aiheutunut 4 miljoonan euron lasku jo tässä alkuvaiheessa. Eli kun hallitus hakee erilaisia säästöjä talouteen, tämä ei tuo niitä, ja siksin tätä pitäisi harkita uudelleen. Hyvää ei kannata korjata.

16.01 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Päivystysasetuksen mahdollistama poikkeuslupa on sittemmin myönnetty kaikille viidelle sairaalalle, jotka lupaa hakivat — tämä on valiokunnan mietinnöstä. Me olemme nyt saaneet tämän sote-sovun aikaan, ja nämä tulevat olemaan sitten näiden sote-alueiden hallinnassa jatkossa. Ymmärrän kyllä huolen, ja on tärkeätä, että tässä tarkastellaan sitten jatkossakin tätä. Luvat ovat nyt määräaikaista osittain just sen vuoksi, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä myös päivystyksen järjestäminen muuttuu merkittävästi.

16.01 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa rouva puhemies! Puhun vielä tuosta Lapin tilanteesta. Länsi-Pohjan keskussairaalan osalta voidaan todeta, että se on Manner-Suomen toiseksi pienin synnytys sairaala. Tilastojen mukaan vuonna 2013 siellä syntyi 628 lasta, ja rajan läheisyyden johdosta muutamia synnyttäjiä on tullut Pohjois-Ruotsista, mutta määrät eivät ole kovin suuria. Sairaala on hyvin varustautunut laadukkaiden synnytysten näkökulmasta. Meillä pohjoisessa matkat ovat pitkiä: Oulun yliopistolliseen sairaalaan tulee Kemistä 110 kilometriä, ja Rovaniemellekin on satakunta kilometriä.

Edustaja Huhtasaari otti nuo poikkeusluvat esille. Ministeri Huovinen myönsi viime kaudella poikkeusluvan Länsi-Pohjan keskussairaalalle jatkaa synnytyksiä, mutta nyt tilanne on kärjistymässä siihen, että koska nämä sote-alueet eivät ehdi tulla voimaan ennen kuin se poikkeuslupa päättyy, niin nyt vähintään, mitä minusta voidaan tehdä, on myöntää jatkolupa näihin poikkeuksiin, ennen kuin ollaan sitten tässä uudessa sote-alueessa, myös Länsi-Pohjan keskussairaalalle.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

16.03 **Mikaela Nylander r:** Arvoisa puhemies! Vielä sen verran, että minä toivon todellakin nyt, että hallituspuolueiden edustajat katsovat, mitä tapahtuu tälle asetukselle, koska se on asetuksessa, päivystysasetuksessa, tämä vaatimus 1 000 synnytyksestä. Jos todella on niin, että sekä selvitysmies että sosiaali- ja terveysministeriön virkamiehet haluavat nostaa tätä minimimäärää yhä edelleen 2 000:een, niin silloin olisi kyllä syytä harrastaa vähän tällaista poliittista edunvalvontaa ja todellakin kyseenalaistaa ne perusteet, mihin tämä kokonaisuudessaan perustuu, joten nyt pyydän, että hallituspuolueiden edustajat ovat tosi heillä, kun tätä kysymystä pohditaan sosiaali- ja terveysministeriössä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden kunta- ja palvelurakenneuudistuksesta annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden soveltamisesta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 111/2015 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 10/2015 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 111/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta, saariston kehityksen edistämiseksi annetun lain 14 §:n muuttamisesta sekä alueiden kehittämisen ja rakennerrahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 86/2015 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 11/2015 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelua ei syntynyt.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 86/2015 vp sisältyvät 1.-3. lakiehdotukset. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle kansainvälisestä tieliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta

Hallituksen esitys HE 85/2015 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 8/2015 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Ensinnäkin päätetään liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnön LiVM 8/2015 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Keskustelu

16.05 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi muun muassa tienkäyttömaksujen perimisen teiden käytöstä myös ulkomaisilta kuljetusyrittäjiltä. Tämä on erittäin toivottu ja odotettu uudistus, joka viimeinkin saadaan voimaan. Esitys osaltaan parantaa suomalaisen kuljetusyrittäjän kilpailukykyä ulkomaisiin kuljetusyrittäjiin nähden. Esitys edistää myös yritystoimintaa vähentämällä kustannuksia tavarakuljetuksissa ja helpottamalla taksiliikennettä maiden välillä.

Tiemaksut ovat mainittuina Suomen hallitusohjelmassa. Kuten valiokuntakin toteaa, tämä esitys toteutuessaan selkiyttää Suomen ja Venäjän välistä maantieliikennettä ja poistaa turhia liikenteen esteitä. On hyvä, että myös venäläisen taksiliikenteen osalta sopimus selkiyttää nykytilannetta. Tällä hetkellä tätä on ollut erittäin vaikea valvoa, mutta nyt tästäkin tulee helpommin valvottavaa ja näin voidaan paremmin estää harmaata taloutta.

Valiokunta katsoi osaltaan, että sopimus ei ole kaikilta osin sopusuhtainen eikä tasapainoinen. Näillä valiokunta tarkoitti muun muassa Suomessa ja Venäjällä sallittuja painoja ja mittoja. Suomessa sallitut painot ovat Venäjällä sallittuja korkeammat, ja eroja on paitsi maksimikokonaispainoissa myös laskemistavassa. Tämä vaikuttaa kuljetuskustannuksiin varsinkin Venäjällä käytössä olevan ylipainolupajärjestelmän kautta. Pitää kuitenkin muistaa, että Venäjällä ja Suomessa ajoneuvot punnitaan pääsääntöisesti eri lailla. Suomessa ajoneuvo punnitaan ajoneuvo kerrallaan ja Venäjällä edelleen lähinnä akseli kerrallaan. Tämä luo venäläisessä punnitustavassa merkittäviä virheitä kuljettajan ja kuljetusyrittäjän tappioksi.

Pidän myös hyvänä sitä, että valiokunta on ottanut kantaa venäläisten ajoneuvojen polttoainemäärään. Polttoaineen enimmäismäärä tulisi todellakin rajoittaa 400 litraan. Tällöin kuljettaja joutuisi hankkimaan polttoainetta myös Suomesta, ja se osaltaan vaikuttaisi kabotaasiliikenteen harjoittamiseen erityisesti eteläisessä Suomessa.

Arvoisa rouva puheenjohtaja! Pidän tätä hallituksen esitystä hyvänä.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 85/2015 vp tarkoitetun sopimuksen. Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 85/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Sopimuksen ainoa ja lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi paikkatietoinfrastruktuurista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 83/2015 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 4/2015 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 83/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

17. Hallituksen esitys eduskunnalle Kansainvälisen viinijärjestön perustamisesta tehdyn sopimuksen irtisanomisesta ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 104/2015 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 5/2015 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Ensin päätetään maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön MmVM 5/2015 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksen irtisanomisesta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 104/2015 vp tarkoitetun sopimuksen irtisanomisen. Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 104/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Sopimuksen ainoa ja lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

18. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 42/2015 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2015 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 18. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

16.10 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Mainittuun pykälään ehdotetaan lisättäväksi varojen käyttökohteeksi myös hirvieläinkantojen hoidosta aiheutuvat sekä muut vastaavat menot. Mielestäni tämä on erittäin tärkeä lisäys, koska viime vuosina on toteutettu hoitosuunnitelmia muun muassa metsäpeuran elinvoimaisuuden ja hallinnan parantamiseksi.

Uhanalaisluokituksessa metsäpeura on silmällä pidettävä, ei varsinaisesti uhanalainen. On kuitenkin muistettava, että metsäpeuroja on maailmassa vain Suomessa sekä Venäjän Karjalassa. Suurin metsäpeurakanta on Venäjän Karjalassa. Suomessa metsäpeurakanta on tällä hetkellä runsain Kainuussa, jossa sitä on noin 1 500 yksilöä. Jonkin verran eläimiä tavataan myös Pohjois-Karjalassa sekä Suomenselän alueella. Tämän muutosesityksen mukaan varoja voidaan suunnata muun muassa metsäpeurakannan elinvoimaisuuden vahvistamista tukeviin hankkeisiin. Pidän muutosesitystä jo tämänkin vuoksi erittäin hyvänä. Nykyinen sukupolvi ratkaisee, onko metsäpeurakanta elinvoimainen tuleville sukupolville vai onko lajia jatkossa Suomessa enää ollenkaan. Suurpedotkin verottavat omalta osaltaan peurakantaa, ja peura-alueella suurpetokannatkin on pidettävä riittävän pieninä.

Esityksen mukaan varoja voitaisiin käyttää myös riistavahinkorekisteristä aiheutuviin menoihin. Tällöin parannettaisiin hirvieläinkantojen hallintaa. Tämä mahdollistaisi vahinkojen ennaltaehkäisyä metsästyksellä tai muilla toimenpiteillä. Näillä toimilla saadaan esitettyä erityisesti hirvien suuret kannanvaihtelut, jotka vaikuttavat muun muassa metsätalouden vahinkoihin sekä hirvieläinonnettomuuksiin. Kyseisellä muutoksella on siten vaikutusta myös meidän jokaisen liikenneturvallisuuteen.

Arvoisa puhemies! Pidän esitystä kokonaisuutena erittäin hyvänä.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 42/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläintautilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 68/2015 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 7/2015 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 68/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

20. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeustulkkirekisteristä

Hallituksen esitys HE 39/2015 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 7/2015 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 20. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 39/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

21. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain 117 a ja 124 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 113/2015 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 1/2015 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 21. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelua ei syntynyt.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 113/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

22. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain, verotusmenettelystä annetun lain, rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n sekä ulkomaisten väliyhteisöjen osakkeiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 129/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 22. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelua ei syntynyt.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

23. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 130/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 23. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

16.14 Kari Kulmala ps: Arvoisa rouva puhemies! Uusi kalastuslaki tulee voimaan 1. päivä tammikuuta 2016. Uudessa laissa on otettu käyttöön termi "kaupallinen kalastus" ammattimaisen kalastuksen tilalle. 4 §:n 18 momentin mukaan kaupallisella kalastajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on merkitty kaupallisen kalastustoiminnan harjoittajista pidettyyn rekisteriin.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että polttoaineverolakiin tehtäisiin uuden kalastuslain edellyttämät muutokset ammattimaisessa kalastuksessa käytettyjen alusten polttoaineiden verokohtelua koskeviin säännöksiin. Näitä polttoaineverolain muutostarpeita ei ole otettu aikaisemmin huomioon kalastuslain valmistelun yhteydessä, mikä on varsin ymmärrettävä seikka.

Kalastuslain mainitsemista kaupallisista kalastajista pidetään rekisteriä. Tämän lisäksi kalastustoiminnan harjoittajan käyttämän kalastusaluksen tulee olla rekisteröity merikalastusaluksista tai sisävesikalastusaluksista pidettävään kalastusalusrekisteriin tai vesikulku-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

neuvorekisteriin. Rekisteristä ja sen nojalla annettavasta rekisteröintitodistuksesta käy ilmi, mihin ryhmään kaupallinen kalastaja kuuluu: kuuluuko hän luokkaan I vai luokkaan II.

Polttoaineverotuen käytännön toteuttamisen ja valvonnan helpottamiseksi esityksessä ehdotetaan, että verotonta polttoainetta saa käyttää vain kalastustoiminnan harjoittaja, mikä on merkitty mainitun rekisterin ryhmään I kuuluvaksi. Uusien ja aktiivisten kalastajien lukumäärän ei ennusteta olennaisesti suurenevan uuden kalastuslain myötä. Tällä hetkellä tilastojen mukaan nykyisessä ammattikalastajarekisterissä oli vuoden 2014 lopussa yhteensä 540 merellä toimivaa ja 315 sisävesillä toimivaa ammattikalastajaa, joilla on ollut oikeus verottomaan polttoaineeseen. Näille kalastajille ei tule lähtökohtaisesti mitään muutoksia polttoaineen käytön suhteen. He ovat edelleen oikeutettuja käyttämään aluksissaan verotonta polttoainetta.

Esityksen ei arvioida lisäävän Tullin työmäärää. Itse entisenä vesiliikenteen valvojana toivoisin Tullia kuitenkin entistä enemmän myös sisävesialueille valvontaan. Kiinnijoutumisriski vähentää huomattavasti enemmän laittomuuksia kuin rangaistusten korottamiset. Ymmärrän kuitenkin Tullin rajalliset henkilöstömäärät.

Arvoisa puhemies! Pidän hallituksen esitystä erittäin hyvänä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

24. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 131/2015 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 24. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskustelu

16.18 **Kari Kulmala ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten johdosta tulisi varsin paljon vaikutuksia jo ajokortin omaaville kuljettajille. Muun muassa aiempien säännösten mukaisten pitkäaikaisten ajokorttien kaksoiskappaleiden ja muiden esityksessä tarkoitettujen korvaavien ajokorttien voimassaoloajat lyhenisivät käytännössä oleellisesti. Missä määrin voimassaolo käytännössä lyhenisi ja minkälaiset taloudelliset vaikutukset muutoksella olisi, riippuisi muun muassa hakemuksen perusteena olevan ajokortin voimassaoloajasta. Voimassaoloajan lyheneminen lisäisi kuljettajien ajokorttien uusimiskertoja, ja siitä aiheutuisi ylimääräisiä kustannuksia. Esityksen mukaan näin voisi tapahtua erityisesti raskaan kaluston ajo-oikeuden sisältävien ajokorttien kohdalla, koska niissä on lyhyemmät voimassaoloajat. Raskaan kaluston ajokortit jouduttaisiin uusimaan viiden vuoden välein ja ryhmän 1 ajokortit 15 vuoden välein 70 vuoden ikään saakka.

Hallitus panostaa harmaan talouden valvontaan, ja hyvä niin. Osa harmaasta taloudesta kulkee tien päällä kumipyörillä. Raskaan kuljetuksen kustannukset lisääntyisivät tämän-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

kin esityksen myötä jälleen oleellisesti. Suomalaisen kuljetusyrittäjän on jo tällä hetkellä erittäin vaikea pärjätä kilpailussa EU:n ulkopuolelta tulevan kilpailijan kanssa. Kuljetusyrittäjien välisen kilpailun vääristymisestä aiheutuu koko suomalaiselle yhteiskunnalle vääristymistä, ja se heikentää rehellisten suomalaisten kuljetusyrittäjien mahdollisuuksia toimia alalla tasa-arvoisesti ulkomaisen kuljetusyrittäjän kanssa. Mielestäni ajokorttiuudistuksesta tulevat kustannukset pitäisi pystyä kompensoimaan jollain tavoin kuljettajalle tai kuljetusyrittäjälle.

Arvoisa puhemies! Esityksellä olisi myös hallinnollisia vaikutuksia. Nämä muutosehdotukset lisäävät ajokorttien uusimiskertoja poliisissa ja sen myötä myös viranomaistyötä. Näistä ehdotetuista voimassaoloajan muutoksista sekä niiden vaikutuksista aiheutuu myös rekisteröintijärjestelmän muutostarpeita. Tälläkin hetkellä poliisin tietojärjestelmä Vitja on vasta työn alla, eikä varmuutta sen valmistumisesta ole olemassa.

Edellä kerrotuista seikoista johtuen pidän esitystä varsin haastavana ja ajokortin haltijan sekä viranomaisten kustannuksia lisäävänä. Uudistus on mahdollista toteuttaa, mutta nämä seikat on tässä uudistuksessa huomioitava.

16.21 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Tavoitteena on koko ajan ollut byrokratian vähentäminen. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajokorttilain muuttamisesta lisää byrokratiaa ja kustannuksia. Jos vaihdat sukunimen tai joudut ryöstön kohteeksi ja haet uuden ajokortin, et saakaan enää sitä ajokorttia samoilla ehdoilla kuin millä sinun edellinen ajokorttisi oli. Se on epäoikeudenmukaista.

Esityksessä myös raskaan kaluston ajokortit jouduttaisiin uusimaan viiden vuoden välein. Raskaan kaluston kuljettajat eivät kaipaa lisää kustannuksia eivätkä byrokratiaa. Tämä tulisi kompensoida nyt ainakin kustannusten osalta.

16.22 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Haluan tässä vaiheessa kiittää edustaja Kulmalaa erinomaisesta puheenvuorosta tämän uudistuksen osalta.

Näen, että tässä esityksessä on paljon paljon asioita, jotka ovat positiivisia, mutta myös useita elementtejä, joihin on syytä sitten suhtautua valiokuntakäsittelyssä kriittisesti. On katsottava, millä tavalla tämä esitys suhtautuu hallitusohjelman vaatimukseen siitä, että me kevennämme normeja ja puramme niitä, ja myös pohdittava se, millaiset taloudelliset vaikutukset tästä aiheutuvat ennen kaikkea kuljetusalan yrittäjille. Uskon kyllä, että tähän kiinnitetään huomiota ja tästä saadaan luotua sellainen esitys, johon on sitten helppo aikaan eduskunnan yhtyä.

16.23 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos sinne, että kuunnellaan täältä viestejä. Yritetään aina etsiä niitä evästyksiä, sitä vartenhan nämä keskustelut ovat.

Itse kaivoin ihan tuon alkuperäisen direktiivin vuodelta 2006 ja huomasin siellä johdannossa kohdan 5, jossa todetaan, että tämän direktiivin ei pitäisi rajoittaa olemassa olevia oikeuksia ajamiseen, jotka on myönnetty tai saavutettu ennen direktiivin soveltamispäivää. On hyvä varmaan katsoa myös niitä direktiivin tarkoituksia, siellähän puhutaan myös liikenneturvallisuudesta ja turvataso korottamisesta. Ymmärrän liikenneturvallisuuden ja sen tärkeyden, katsastustoiminta sitä tukee, mutta ehkä tämä uusimistiheys ei ole ihan kohdillaan tässä.

Tässä turvatasossa minä huomasin, että täällä direktiivissä puhutaan enemmänkin väärentämisen estämisestä. Mielestäni meillähän on erittäin tasokkaat ajokortit, niin että en

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

ymmärrä, miten niiden määrääjat ja nämä estäisivät sitä väärentämistä, jos ne on jo nyt erittäin hyvin sirutettu. Jotenkin tässä tuntuu, että tämän direktiivin vaatimukset ja ehkä välttämättä Suomen hallituksen esityksen taso eivät ole ihan tasapainossa, että voisi katsella sitäkin, ettei tässä ole taas sitä kuuluisaa Suomi-lisää. Haluaisin, että kun siihen perehdytte valiokunnassa, katsotte sen tarkkaan. Ihan aidosti tästä tulee byrokratiaa ja kustannuksia ihmisille. Suomessa nyt varmasti ei ole asiakirjojen taso niin huono, että se olisi syy turvataso-
korottamiseen, niin että tarkastelkaa huolella tämä asia.

16.24 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Kiinnitin itse tähän esitykseen perehtyessäni huomiota siihen, että lausunnonantajatahot ovat kohtuullisen kriittisiä olleet tätä kohtaan eli suuressa osassa lausuntoja on toisaalta pidetty tätä sinänsä perusteltuna mutta sitten arvosteltu esimerkiksi byrokratian lisääntymistä tai sitä, että kustannuksia tulee lisää.

Aivan erityisesti totean tuon saman seikan, jonka edustaja Meri otti tuossa äsken esiin, eli sen, että ajokorttien väärentäminen ja väärinkäyttö eivät ole olleet Suomessa ongelmana, ja tämä on kuitenkin yksi keskeinen perustelu tälle uudistukselle. Sinänsä ymmärrän, että tälle uudistukselle on omat perustelunsa olemassa, mutta varmasti on tarpeen, että valiokunnassa asiaan huolella paneudutaan.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

25. Hallituksen vuosikertomus 2014

Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion vuoden 2014 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta

Kertomus K 9/2015 vp

Kertomus K 15/2015 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 5/2015 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 25. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 5/2015 vp.

Asian käsittely keskeytettiin 27.11.2015 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelu jatkuu.

Keskustelu

16.26 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tästä todella käytiin hyvä keskustelu viime viikolla. Valiokunnan jäsenenä kiinnittäisin huomiota siihen, että tässä mietinnössä todetaan, että hallituksen vuosikertomusta pitää kehittää. Se sivumäärä on iso, mutta tieto ei ole analysoitua, se ei ole fokuoitua, ja ennen kaikkea hallituksen toimien vaikuttavuutta pitäisi tarkastella ja siitä saada eduskunnalle informaatiota. Se on erittäin tärkeää.

Tässä mietinnössä myöskin käsitellään niitä asioita, joita tarkastusvaliokunta on nostanut viime kaudella esille, kuten harmaata taloutta, kuten homekouluja, Senaatti-kiinteistö-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

jä. Minusta siinä on tehty edelliskaudella hyvää työtä, ja on tärkeää, että uusi eduskunta vielä katsoo, missä vaiheessa ollaan, ja tavallaan päättää ne. Nyt tarkastusvaliokunta itse miettii uusia aiheita, mitkä ovat tällä kaudella sitten tärkeitä, kun seurataan hallituksen työtä, ja nostaa muutaman tärkeän asian esille.

Kaiken kaikkinsa tuo hallituksen kertomus on kehittynyt, mutta todellakin — jos vertaa yritysten vuosikertomuksiin ja muihin, joissa tietomäärä on paljon analysoidumpaa, fokusoidumpaa ja jotka kertovat paremmin tuloksista ja vaikuttavuudesta — tässä on haaste, ja uskon, että ensi vuonna tuo kertomus on selvästi parempi.

16.28 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tarkastusvaliokunta todellakin tässä mietinnössään kiinnitti huomiota hallituksen vuosikertomuksiin, ja tätä vuosikertomusmenettelyähän on jo kehitetty aiempien eduskunnan toiveiden pohjalta, mutta kyllä siellä hyvin vahvasti nousi esiin se näkemys, että edelleen kehittämisen tarvetta on, nimenomaan luottavuuden suhteen. En tiedä, kuinka moni kansanedustaja esimerkiksi tässä talossa näitä vuosikertomuksia lukee, mutta olisi tarpeen, että niistä tulisi sellainen merkittävä dokumentti, jonka pohjalta voidaan tarkistaa, millä tavalla hallitus on pannut toimeen eduskunnan päätöksiä ja eduskunnan tahtotilaa.

No, sitten tässä mietinnössä on erityisesti kiinnitetty huomiota muutamaan tärkeään asiaan, joita edustaja Ala-Nissilä jo luettelikin, ja erityisesti haluaisin nyt nostaa tämän harmaan talouden torjunnan. Tässä suhteessa täytyy hallitukselle antaa kiitos siitä, että hallitus on jo perunut niitä aiemmin suunniteltuja leikkauksia harmaan talouden torjuntaan, nimenomaan poliisin toiminnan osalta, mutta edelleen on tarpeen, että määrätietoista harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa jatketaan. Meillä on kokemusta kuudesta peräkkäisestä vaalikauden pituisesta talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjunnan toimintaohjelmasta, ja nyt ei sellaisesta vielä ole tämä hallitus päätöstä tehnyt. Onko nyt tarpeen sitten vaalikauden mittainen erillinen toimintaohjelma, torjuntaohjelma, vai joku kenties pidempi ohjelma, se on hallituksen harkinnassa, mutta joka tapauksessa tätä työtä ja määrätietoista työtä on tarpeen jatkaa.

16.31 Kari Kulmala ps: Arvoisa puheenjohtaja! Edustaja Räsänen otti puheeksi harmaan talouden. On selvää, että mitä enemmän on ollut valvojia ja valvontaa, sitä enemmän on kiinnijäämisriskiä myös harmaassa taloudessa. Monesti unohtuu se, että harmaa talous kulkee myös kumipyörillä, kuten jo aikaisemmassa puheessani mainitsin.

Kun lakkautitte viime kaudella liikkuvan poliisin, väheni tuntuvasti myös raskaan liikenteen valvonta. Tänä vuonna se on pudonnut 23 prosenttia edellisvuodesta. Harmaa talous kiittää tästä. Viime kaudella vähensitte myös esimerkiksi poliisikoulutusta. Tämän vuoksi harmaan talouden valvontaan ei ole jatkossakaan tulossa uusia työmiehiä riittävästi. Jälleen harmaa talous kiittää. Viimeaikaiset turvapaikkatutkinnat vievät myös henkilöstöä harmaan talouden tutkinnasta. Edelleen harmaa talous kiittää. Minä en tästä kiitä. Raskaan liikenteen asianmukainen valvonta on jokaisen rehellisen kuljetusyrittäjän etu, kuten olen jo tänään aikaisemminkin maininnut.

16.32 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tosiasia on se, että jos viime kaudella ei olisi tuota poliisin hallintorakenneuudistusta tehty, mikä yhdessä hallituspuolueiden, koko hallituksen, kesken sovittiin, niin meillä olisi sekä liikennevalvonnassa että muussa poliisitoiminnassa useita satoja poliisimiehiä vähemmän, siis siinä kenttätyössä olisi vä-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

hemmän. On aivan varmaa, että myös liikennevalvonnan taso olisi heikompi. Poliisin hallintorakenneuudistus mukaan lukien se, että liikkuvan poliisin ja paikallispoliisin hallinnot yhdistettiin, sisälsi sen, että voimavaroja saatiin siirrettyä hallinnosta kenttätöihin. Tausalla tietenkin on tämä kireä taloustilanne, joka edelleenkin meillä jatkuu ja jonka kanssa poliisi valitettavasti joutuu toimimaan. Mutta on aivan selvää — ja toivon, että edustaja ottaa asiasta tarkemmin selvää vaikka tuolta sisäministeriöstä käsin — että tämä uudistus joka tapauksessa oli liikenteen valvonnan kannalta myönteinen uudistus.

16.33 Kari Kulmala ps: Arvoisa puhemies! Tähän on nyt aivan pakko hieman vastata, vaikka sali on lähes tyhjä. Silloin kun tätä Pora kolmista tehtiin, tavoitteethan tässä olivat hyvät: muun muassa päällystöstä virkojen saaminen kentälle ja kenttätömiesten lisääminen. Mutta näin ei ole todellisuudessa käynyt. Elikkä eihän niitä päälliköitä ole sieltä vähennetty yhtään minnekään, he ovat edelleen toisissa päällikkötasoisissa viroissa, ja he lähtevät ainoastaan eläkkeelle sieltä, jolloin saadaan paikkoja auki. En usko, tilastoihin vedoten, että liikennevalvontaan on tullut yhtään enempää konstaapeleja kuin mitä siellä oli vuonna 2012, jolloinka liikkuva poliisi oli voimissaan. Ja liikennevalvonnan tason piti pysyä Pora-uudistuksen jälkeen 2012 tasolla, mutta siinä se ei ole pysynyt. Tästä on olemassa selvät tilastot, ja viimeksi tänään sain tämän vuoden tilastot liikennepoliisilta, jossa itsekin olen ollut edellisen vuoden ja sitä edelliset 16 vuotta liikkuvassa poliisissa. Minulla on varsin hyvät tilastot näistä liikennetilastoista, niin että voitte kysyä jopa minulta.

16.34 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Edelleen toistan sen, että toivon, että edustaja Kulmala tarkistaa tietonsa sisäministeriöstä.

Kun tuota poliisiuudistusta tehtiin, siinä lähdettiin nimenomaan siitä liikkeelle, että ketään ei irtisanota. Eli haluttiin hyvää henkilöstöhallintoa, ja eläköitymisen kautta niitä virkoja ja tehtäviä oli nimenomaan tarkoituskin vähentää. Tämä vähennys ei koske pelkästään päälliköitä, se koskee myös esimerkiksi hallintohenkilöstöä. Jo viime vuoden aikana, jo sen ensimmäisen uudistuksen jälkeisen vuoden aikana, saatiin enemmän säästöjä itse asiassa aikaan kuin mitä oli siinä tavoiteaikataulussa, ihan tämän henkilöstövähennyksen vuoksi, mikä johtuu siitä, että henkilöstön ikärakenne oli sen verran korkea, eli he olivat lähellä eläkeikää.

No, missään vaiheessa ei elätelty sellaista toivetta, että liikennevalvontaa olisi pystytty niillä resursseilla lisäämään. Toki henkilökohtaisesti toivoisin sitä, että poliisiin saataisiin runsaasti lisää resursseja niin liikennevalvontaan kuin kaikkeen muuhunkin poliisitoimintaan, mutta sehän on ollut näiden taloudellisten paineiden takia haasteellista.

Vielä korostan sitä, että mikäli tätä uudistusta, mikä tehtiin, ei olisi tehty, meillä olisi kaikilla poliisitoiminnan alueilla selvästi huonompi tilanne tällä hetkellä kuin mitä se nyt on. Se on täysin selvää.

Me voimme varmasti tästä jatkaa keskustelua vaikka näiden dokumenttien kanssa keskenämme.

16.36 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Haluan ihan tähän alkuun todeta, että arvostan totta kai sitä työtä, mitä edustaja Räsänen ministerinä toimiessaan teki erittäin vaikeissa olosuhteissa. Mutta tietenkään tilanne ei nyt muutu siitä mihinkään, että viimeisinä vuosina ja edellisten hallitusten toimenpiteiden seurauksena kokonaisuutena tämä Suomen sisäisen turvallisuuden järjestelmä, johon osaltaan myös harmaan talouden torjun-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

ta sitten linkittyy, on ajettu valitettavan alas. Haluan tässä yhteydessä kiittää kyllä tätä hallitusta siitä, että nyt viimeisimmässä lisätalousarviossa osoitettiin sisäiseen turvallisuuteen noin 15 miljoonan euron lisämääräraha, joka on tietysti tässä vaiheessa erittäin tärkeä laastari näitten aikaisempien hallitusten haavojen paikkailuun. Mutta on totta kai selvää, että nyt kun keväällä lähdetään kehyksiä katsomaan, meidän täytyy kyetä myös kriittisesti tarkastelemaan tätä sisäistä turvallisuutta ja miettiä, millä tavalla kykenemme sen järjestelmän säilyttämään sellaisessa kuosissa, että kansalaisten turvallisuus taataan, ja myös tästä harmaan talouden torjunnan näkökulmasta, että sinne osoitetaan riittävät resurssit.

16.38 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä on herännyt oikein mielenkiintoinen keskustelu poliisitoiminnan järjestämisestä hallituksen kertomuksen yhteydessä. Tässä ei vähätellä tietenkään kenenkään aikaisempia tehtäviä, mutta en voi olla yhtymättä moniin näihin edustaja Kari Kulmalan havaintoihin. Hänhän on kotoisin, vaikka edustaa Savo-Karjalaa, tuolta Ylihärmä—Ylistaro-akselilta, ja sitä osaamistaan täällä salissa on tällä hetkellä runsaasti, ja se kyllä näkyy.

Minun viestini liikennealan yrittäjiltä on ollut kyllä aika selkeä: Teillä ei enää ole valvontaa, kun liikkuva poliisi on lakkautettu. Ei punnita lasteja, ei katsota, missä kunnossa autot ovat ja missä kunnossa ovat niitten autojen kuljettajat.

Tarvitaan nyt sisäisen turvallisuuden selonteon hyväksymisen yhteydessä uusia tapoja, että saadaan katsottua, millaista raskasta liikennettä meidän teillä liikkuu. Erityisesti valvontaa pitää kohdistaa tähän ulkomaiseen raskaaseen liikenteeseen.

16.39 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä aiheen ympäriltä menee nyt tähän poliisikeskusteluun, mutta hyvä niin, koska käsiteltävänä on nimenomaan edellisen hallituksen vuosikertomuksen tarkastus.

Näistä harmaan talouden torjunnan resursseista haluan sen todeta, että viime kaudella oli 20 miljoonan euron lisärahoitus tähän harmaan talouden torjuntaan. Senhän nyt nykyinen hallitus leikkasi pois. No, hallitus perui sen 6,4 miljoonan euron osalta tämän leikkauspäätöksen, joten poliisin osalta nyt voidaan toivon mukaan pitää ne lisäresurssit, joita viime kaudella saatiin aikaan. Sinnehän palkattiin noin 100 henkilötyövuotta tekemään tätä harmaan talouden torjuntaa.

Itse asiassa se ei pidä lainkaan paikkaansa, että olisi joku aukko tullut viime kaudella tähän harmaan talouden torjuntaan, vaan päinvastoin sitä vahvistettiin. Se näkyi esimerkiksi siinä, että takaisin saatu rikoshyöty, sen euromäärä, selvästi kasvoi. Ja nyt on suurena vaarana se, minkä hallitus on itse tässä omassa talousarvioesityksessään todennut, että tätä takaisin saadun rikoshyödyn määrää aiotaan vähentää — siellä on useiden miljoonien vähenys — eli aiotaan vähemmän saada harmaata taloutta kiinni. Tässä suhteessa todellakin toivon, että nyt kohdistaisitte tuon energianne siihen, että saatte hallituksessa vietyä läpi sen, että harmaan talouden torjunnassa todellakin saadaan sekä riittävä tahtotila toimenpideohjelman että riittävät resurssit, jotta pysytään edes tuon edellisen hallituksen tasolla esimerkiksi takaisin saadun rikoshyödyn osalta.

Arvoisa puhemies! Vielä totean sen näistä poliisin resursseista, että... (Puhemies koputtaa) — No, minä ehkä käytän toisen puheenvuoron.

16.41 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Haluan tässä todeta vain edustaja Räsäselä, että ehkä tämä takaisin saadun rikoshyödyn budjetoiminen hivenen alaspäin

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

vain osoittaa sen, että tämä hallitus käsittelee asiaa realistisesti. Totta kai olisi helppoa vetää näitä asioita hatusta ja ylöspäin, mitä näillä toimenpiteillä saadaan aikaiseksi.

Olen aivan samaa mieltä, että tämä perumispäätös, minkä hallitus teki, oli erittäin järkevä tähän tilanteeseen. On hienoa, että hallitus on nyt osoittanut sen, että se panostaa kaikki käytettävissä oleva voimavarat siihen, että harmaata taloutta kyetään torjumaan ja ehkäisemään tässä maassa aktiivisesti ja tehokkaasti.

16.42 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa puhemies! Oikeastaan edustaja Kärnä jo toi esille, mitä halusin todeta edustaja Päivi Räsäselte. Kyllä hallitus ottaa harmaan talouden torjumisen todella vakavasti. Minusta on vähän vastuutontakin se, että oppositio on täällä salissa väittänyt, että täällä jollakin lailla hallitus ei olisi kiinnostunut näistä asioista. Kysymys on kokonaisesta ketjusta. Poliisilla pitää olla tutkijoita tutkimaan vakavia talousrikoksia, joilla on kansainvälisiä kytkentöjä, mutta samalla tavalla täytyy huolehtia myös sitten oikeusministeriön rahoista syyttäjälaitoksen ja tuomioistuinten osalta, etteivät jutut vanhene käsiin. Siellä on vanhentunut jopa syyttäjillä käsiin juttuja, jotka on tutkittu, mutta ei ole ollut aikaa viedä niitä sitten käräjäoikeuksiin ja siitä eteenpäin.

16.42 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tässä edellisessä keskustelussa todettiin näistä edellisen hallituksen toimista. Haluan kyllä itse asiassa nyt itse kuitenkin kiittää edellisen hallituksen sisäministeri Räsästä, joka mielestäni oli yksi sen hallituksen parhaista ja tietysti myös pitkäaikaisimmista ministereistä. Hän varmasti teki niiden resurssien ja mahdollisuuksien puitteissa oikein hyvää työtä, jotka hänelle siinä hallituksessa suotiin.

Mutta haluan tässä nyt tosiaan myös todeta tasapuolisuuden nimissä sen, että tämä nykyinenkin hallitus nyt sitten palautti tähän budjettiesityksen täydennykseensä nämä harmaan talouden määrärahat, 6,4 miljoonaa euroa. Pidän sitä oikein erinomaisena ratkaisuna, se nyt tässä myös todettakoon.

Tässä täydentävässä talousarvioesityksessä on paljon muitakin määrärahoja sisäasiainministeriön päluokkaan myönnetty, jotka varmasti lisäävät maamme sisäistä turvallisuutta.

16.44 Leena Meri ps: Arvoisa rouva puhemies! Täytyy siinä mielessä yhtyä edelliseen puhujaan, että on harmi, että täällä opposition edustajista on Räsänen, koska itse olen arvostanut häntä poliitikkona ja monissa asioissa olen hänen kanssaan samaa mieltä, ja hän joutuu ottamaan ehkä enemmän tätä oppositio-kritiikkiä vastaan, kun se olisi ehkä tarkemmin kohdennettu jopa muillekin. Mutta se siitä.

Räsänen toivoi, että me hallituspuolueiden kansanedustajat keskittyisimme esimerkiksi harmaaseen talouteen, ja näin olemme tehneetkin: esimerkiksi työ- ja tasa-arvovaliokunnassa, jonka jäsen olen, kuulumme asiantuntijoita ja muun muassa poliisin asiantuntijoita, jotka kertoivat, että 100 000 saadaan tuottoa yhdestä henkilötyövuodesta ja noin karkeasti arvioiden 50 000 menee palkkakuluihin, eli se on 50 000 nettoa. Että kyllä me kuulumme näitä ja myös siitä syystä meidänkin valiokuntamme antoi lausunnossaan erityisesti tämän toivomuksen, että talousrikostutkintaan palautettaisiin nämä rahat. Että ei se niin mene, että hallitus tekee esityksen ja me kansanedustajat istumme vain kiltisti, vaan kyllä me yritämme oikeasti vaikuttaa tässä taloudellisessa tilanteessa.

Tässä oli myös puheenvuoro siitä, että talousrikostutkinnassa on tarpeellista saada riittävät varat sinne myöhempäänkin vaiheeseen, ja se on ihan totta. Tässä eräänä päivänä ker-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

roin tapaamisesta erään uusmaalaisen käräjätuomarin kanssa, joka istuu paljon talousrikosjuttuja. Hän valitteli sitä, että juttuja ei tällä hetkellä tule hänen pöydälleen niin paljon kuin aikaisemmin ja ilmeisimmin syynä on se, että ne jutut seisovat syyttäjällä tällä hetkellä.

Otetaan nämä vakavasti, ei tämä mikään leikin paikka ole. Että vakavia asioita ihmisten puolesta päätetään.

16.45 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puhemies! Tarkastusvaliokunnassa kuultiin harmaasta taloudesta asiantuntijoita tässäkin yhteydessä, ja voin todeta, että se työ, mitä eduskunnassa ja tarkastusvaliokunnassa on tehty viime vaalikaudella, on tuottanut tulosta.

Mutta yleisempänä havaintona voisi kyllä sitten todeta sen, että kyllä kun täällä eduskunnassa pitäisi tehdä uudistuksia työllisyyden ja yrittäjyyden hyväksi, niin vasemmistosta yleensä lausutaan taikasanat "harmaa talous", että sieltä löytyy niin kuin kaikki tulo, ettei tarvitse tehdä mitään uudistuksia. Eihän se näin ole. SDP:n varjobudjetissakin, joka oli monella tavalla tuloiltaan kevyellä pohjalla, hyvin kevyesti heitettiin 200 miljoonaa euroa lisää tuloja, joilla sitten rahoitetaan niitä heidän vaihtoehtonsa menoja.

Mutta on tärkeätä todeta, että harmaassa taloudessa on paljon muita resursseja kuin nämä talousrikosresurssit, mitkä tulivat tässä nyt lisäyksenä, ja jotta tehoja saadaan harmaaseen talouteen, niin edullisemmin niitä saadaan esimerkiksi Verohallinnon resursseja lisäämällä, ilman muuta. Myöskin on tärkeätä miettiä erilaisia toimintamalleja, digitalisaation mahdollisuuksia harmaassa taloudessa. Ja sitten kansainvälinen yhteistyö on erittäin tärkeätä. Eli semmoinen ajatus, että harmaa talous olisi vain poliisityötä, ei tietenkään ole oikea, eikä se ole se tuloksellisin tapa harmaan talouden torjunnassa.

16.47 Kari Kulmala ps: Arvoisa puheenjohtaja! Meillä on tosiaan yksi opposition edustaja täällä paikalla, ja tähän menee kohta työpaikkakiusaamiseksi, jos me häntä moitimme. Ja minäkin haluan omalta osaltani kiittää edustaja Päivi Räsästä siitä, mitä tehtäviä hän on tehnyt ja tehnyt erinomaisesti. Viime kausi vain oli erittäin hankala, ja se vain tämmöiselle liikennevalvojalle ja poliisille jää mieleen, kun sanotaan, että liikennevalvonnan taso pyritään pitämään vuoden 2012 tasolla Pora III:n jälkeenkin, ja nyt jos minä tuolta omalta kotipaikkakunnaltani Rääkkylästä olen ajanut joka ikinen viikonloppu tänne Helsinkiin ja ajan takaisin, en ole kertaakaan nähnyt yhtäkään poliisiautoa sillä välillä. Jos minä ajaisin täältä Helsingistä Sevettijärven baariin tuonne pohjoiseen ja takaisin, tuskin näkisin silläkään välillä yhtään poliisipartiota. Ja näin minulle kertovat myös rekkamiehet, jotka tuolla liikenteessä ovat päivittäin, että siellä ei sitä valvontaa enää ole niin kuin silloin, kun liikkuva poliisi oli voimissaan. En tiedä, kuka sen poliittisen vastuun sitten kantaa niistä Pora-päätöksistä. Ilmeisesti ei kukaan.

16.48 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Poliittisen vastuun niistä päätöksistä toki kantavat kaikki ne, jotka päätöksiä tekivät, itseni mukaan lukien — ja koko eduskunta mukaan lukien, koska eduskunta viime kädessä tietenkin myös hyväksyi nämä päätökset ja eduskunta myös linjasi raskaan liikenteen valvonnan henkilöstöresurssit. Ne on todellakin eduskunnan enemmistön päätöksenteolla linjattu, ihan se kappalemääräinen henkilötövuosimäärä, jonka täytyy raskaan liikenteen valvonnassa säilyä, ja sen täytyy säilyä vuoden 2012 tasolla. Näin se määriteltiin.

Niin kauan kuin itse olin ministerinä valvoin tätä, ja minä sain Poliisihallituksesta raportit, joiden mukaan se säilyi. Mutta nyt on tietysti siellä uusi sisäministeri ja sisäministeriös-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

sä virkamiehet, joiden tehtävä on edelleenkin toimia tuon eduskunnan päätöksen mukaan. Eli tähän poliisihallinnon rakenneuudistukseen sisältyi nimenomaan tämä eduskunnan, korkeimman valtiollisen päätöksentekijän, vaatimus, tai edellytys, raskaan liikenteen valvonnan henkilötövuosien määrän säilymisestä. Tämä on sillä lailla poikkeuksellista, että koskaan aiemmin eduskunta, nimenomaan eduskunta, ei ole näin yksityiskohtaisella tasolla säädellyt poliisitoimen resursseja, ei myöskään liikkuvan poliisin aikana. Siis itse asiassa jos meillä olisi säilynyt se liikkuvan poliisin rakenne, niin siellä olisi joka tapauksessa vähentynyt enemmän tämä henkilötövuosien määrä kuin mikä nyt on tilanne. Eli jos meillä olisi se liikkuvan poliisin (Puhemies koputtaa) rakenne, niin ette te olisi nähneet niitä poliisimiehiä senkään vertaa kuin nyt.

16.51 Timo Heinonen kok: Arvostettu puhemies! Tämä keskustelu nyt meni poliisikeskusteluun, ja on ehkä ihan hyvä poliisista keskustella. Se on myönteistä, että hallitus lisäsi 6,4 miljoonaa harmaan talouden torjuntaan. Se on tuottoisaa työtä ollut, ja on oikein, että siitä ei säästetä. Pidän myös myönteisenä sitä, että nykyinen poliisiministeri, ministeri Orpo, perui Poliisihallituksen suunnitelmat lakkauttaa Riihimäen ja Heinolan poliisiasemat.

Tällä hetkellä meillä on muuttunut aika nopeasti tällainen arjen turvallisuuden tunne ihmisillä. Kyllä viestiä tulee paljon erilaisista asioista, ja yhtenä isona asiana siinä meillä on äärimmäisen nopeasti kasvanut maahanmuuttajatilanne. Kyllä ne uutiset tietysti, mitä julkisuudessa on, pitää ottaa vakavasti, niistä pitää voida puhua ilman, että leimataan rasistiksi taikka sanotaan, että koko joukko leimataan, kun näistä puhutaan. Pitää ottaa vakavasti niiden ihmisten arjen huolet. Jossain vaiheessa sain viestiä, että moottoripyöräjengin tulo entiseen halliin itse asiassa lisäsi poliisin näkyvyyttä tietyllä alueella ja ihmiset olivatkin kovinkin tyytyväisiä lopulta: siellä ei ollut vuosikausiin nähty poliisia, ja sen jälkeen siellä pyöri poliisi koko ajan. — No, tämä ehkä tällaisena vähän pilke silmäkulmassa olleena huomautuksena, mutta nyt poliisin pitää näkyä näissä tilanteissa. Meidän pitää turvata arjen turvallisuus jokaiselle suomalaiselle ja myös niille tänne turvaan tulleille ja turvaa hakeneille ihmisille turvallisuudentunne. Tässä on nyt ylilyöntejä puolin jos toisinkin.

Arvoisa puhemies! Liikkuvasta poliisista lyhyesti: Niin kuin entinen ministeri Räsänen kertoi, eduskunta teki sinne vahvat kirjaukset, ja ehkä tässä olisi nyt paikallaan jossain vaiheessa saada sitten kunnollinen, perusteellinen selvitys eduskunnalle, mitä liikennevalvonassa liikkuvan poliisin lakkautuksen jälkeen on tapahtunut. Olen vakuuttunut, että ministeri Orpo on valmis myös liikkeisiin toiseen suuntaan, jos osoittautuu, että toimenpiteet ovat olleet väärä.

16.53 Antti Kurvinen kesk: Rouva puhemies! Täällä on paljon puhuttu harmaasta taloudesta, mikä on tärkeä asia. On mahdollista saada valtiolle lisää varoja ja ylläpidettyä meidän yhteiskunnallisia toimintojamme konfiskoimalla ja saamalla rikoshyötyä valtiolle, mutta tietenkään mitään jänöjussirahaa sieltä ei voi vetää, se ei voi olla sellainen, millä niin sanotusti sidotaan valtion budjetin päät yhteen. Olen siinä ehkä vähän eri mieltä joittenkin edustajien kanssa, että kyllä minusta harmaan talouden torjunnassa pitää keskittää toimet juuri niihin vakaviin talousrikoksiin, mittaviin, törkeisiin veropetoksiin, mittaviin konkurssirikoksiin.

Viime vaalikaudella tehtiin ansiokasta työtä, mutta paikka paikoin harmaan talouden torjunnassa törmättiin siihen toiseen ongelmaan, nimittäin byrokraattisuuteen. Kyllä meidän pitää tasapaino löytää Suomessa sen kanssa, että torjutaan pimeää taloutta mutta ei luo-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

da hirveää normistoa, valtavia velvoitteita meidän pienyrittäjillemme, joista suurin osa on kuitenkin aivan rehellisiä.

Arvoisa puhemies! Jos jatkovalmisteluun voisi joitakin eväitä toimittaa, niin toivoisin edelleenkin niitä hyviä talousrikostutkijoita, erikoistuneita syyttäjiä, toimivia tuomioistuinta — ei enempää kuittitarkastajia, jotka juoksevat kukkakaupasta ja grillikioskista toiseen tsekkaamassa, muistettiinko nyt sitä kuittia tarjota.

16.54 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! On tunnustettava, että ministeri Orpo ja nykyinen hallitus joutuvat sisäistä turvallisuutta linjaamaan erittäin vaikeassa tilanteessa. Turvapaikanhakijoiden vyöry on kasvattanut ulkomaalaispoliisin tarvetta ja samalla väistämättä syö resursseja muusta poliisitoiminnasta. Toisaalta sitten taloustilanne jatkuu erittäin kireänä ja erittäin vaikeana. Näissä oloissa joudutaan sitten sitä turvallisuudentunnetta, mihin myös edustaja Heinonen viittasi, pitämään yllä ja harmaan talouden torjuntaa myös jatkamaan.

Yhdyn kyllä niihin näkemyksiin, joita täällä on esitetty, että ei se harmaan talouden torjunta pelkkää poliisitoimintaa ole, vaikka poliisilla onkin erittäin keskeinen rooli siinä. Kyllä siinä tarvitaan koko viranomaisketju toimimaan, niin ettei synny pullonkauloja, koska se yhdenkin viranomaisen kohdalle siinä ketjussa syntyvä pullonkaula saattaa sitten ikään kuin turhentaa ne muutkin panostukset, joita on laitettu. Elikkä me tarvitsemme Verohallintoon, me tarvitsemme Tulliin, me tarvitsemme poliisiin ja me tarvitsemme oikeusviranomaisille riittävät, itse asiassa yhtä suuret, volyymiltaan verrannolliset, resurssit, jotta pystytään tätä harmaan talouden torjuntaa jatkamaan.

Sitten vielä haluan nostaa sen asian esiin, joka on mielestäni tässä tarkastusvaliokunnan mietinnössä, joka on nyt käsiteltävänä, erittäin hyvin avattu, tämän tietojenvaihdon parantamisen. Eli hallituksen tulee ryhtyä toimenpiteisiin myös, jotta viranomaisten välistä tietojenvaihtoa vahvistetaan, koska se on kustannustehokas tapa tehostaa harmaan talouden torjuntaa. Silloin kun tiedot kulkevat paremmin, ei tarvita välttämättä edes ihan niin paljon niitä resursseja.

16.57 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! En nyt malttanut olla ottamatta puheenvuoroa, kun edustaja Kulmala mainitsi yhden lempipaikoistani eli Sevettijärven baarin. Tilanne on todella aivan kuten edustaja Kulmala totesi, että kun sinne ajelee, niin siellä ei paljon tien päällä poliiseja näy.

Sisäisen turvallisuuden järjestelmän osalta on totta kai äärettömän tärkeä tekijä se, millä tavalla tämä hallitus onnistuu takaamaan sen arjen turvallisuuden, sen turvallisuudentunteen myös näillä meidän erityisen harvaan asutuilla ja syrjäisillä seuduilla, joilla se on myös äärettömän tärkeää.

Meillä on käytännön esimerkkejä siitä, mitä tapahtuu silloin, kun poliisitoiminta joillain alueilla lakkaa, millaisiin vaikutuksiin ja seurauksiin se johtaa. Ihmiset ottavat jollakin tavalla tässä vaiheessa sen lain ja valvomisen omiin käsiinsä. Sitä ei voida pitää minkäänlaisena tavoitetilana sivistysyhteiskunnassa.

Toimiessani Enontekiön kunnanjohtajana ennen valintaani tänne eduskuntaan meillä oli tilanne, jossa kunnasta vietiin viimeinen poliisimies pois. Tämä tilanne jatkui oikeastaan, taisi olla, nelisen vuotta. Siellä oli ainoastaan yksi tutkinnassa työskentelevä, ja hänetkin aiottiin vetää pois. Lopulta painostuksen johdosta saimme sitten poliisipartion takaisin kuntaan. Mitä tapahtuikaan? Todettiin, että valtavalla sykkeellä, valtavalla määrällä siellä

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

nousi esimerkiksi rattijuopumusten määrä. Tämähän ei kerro, että jollakin tavalla olisi alettu syyllistyä näihin rikoksiin enemmän. Mutta koska sitä valvontaa ei ollut alueelle kohdennettu, niin ihmiset kokivat, että täällä kykenee nyt tekemään ja rellestämään ja rälläämään kuten haluaa. Eli tämä yleinen järjestys ja turvallisuus erityisen harvaan asutuilla ja syrjäisillä seuduilla on sekin syytä pitää aina meillä mielessä, kun sisäisestä turvallisuudesta keskustellaan.

16.59 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Tuossa tuli mieleen ihan semmoinen asia, kun puhuttiin tuosta tietojen luovutuksesta, että siihen tulee kauhean usein ongelmaksi, niin kuin nyt meillä on monenlaisia hankkeita valtion sisäisen ja ulkoisen turvallisuudenkin parantamiseksi, tiedon hankintaa ja urkkimistakin. Perustuslakivaliokunnassa olemme muutamana kerran jo nyt tässä lyhyen, muutamien kuukausien kansanedustajaurani aikana joutuneet miettimään näitä tietosuojakysymyksiä. Mikäli laissa semmoinen oikeus halutaan antaa, niin se pitää aina muistaa hyvin eritellä siellä tai sitten pitää olla erittäin välttämättömiä tietoja, mitä pyydetään. Tietysti monesti siinä tulee juuri tämä tietosuojahankaluus. Se ei missään tapauksessa saa olla este, että niitä asioita ei vietäisi eteenpäin.

Mutta tässä me näemme sen asian, joka nyt ehkä menee vähän tämän asian ulkopuolelle — tai en tiedä, meneekö, koska perustuslaki ohjaa meidän kaikkea toimintaamme — että joskus huomaa, että perustuslaki jopa estää meitä tekemästä järkeviä ja hyviä lainsäädäntöhankkeita.

Mutta yksi asia, mikä olisi hyvä huomata tiedonkulkua helpottamaan silloin, kun nyt ei välttämättä puhuta harmaasta taloudesta, on asianomaisen oma suostumus. Itse viranomaisena käytin sitä hyvin paljon. Silloin kun ei tietojensaantioikeus riitä, niin asianomaiset antavat hyvin mielellään suostumuksen niitten tietojen pyytämiseen. Silloinhan sinä saat ne tiedot, ja se nopeuttaa silloin sitä kanssakäymistä. Just jos ajatellaan yrittäjien valvontaa ja muuta, niin enpä usko, että asiallinen yrittäjä kieltäisi tällaista tietojen vaihtoa, jotta hänen ei tarvitsisi toimittaa. Se on aina hyvä muistaa, että asianomaisen suostumushan korvaa tällaiset säännökset. Se meinaa meiltä unohtua, kun me rakennamme liian monimutkaisia säännöstöjä. Mutta se ei nyt tähän harmaaseen talouteen auta, koska hehän haluavat kaiken pimittää.

17.00 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Kommentoin vielä tuota edustaja Kärnän esiin ottamaa esimerkkiä, jossa olin itsekin päätöstä mukana tekemässä. Poliisitoimintahan ei saa lakata millään alueella. Olipa ne poliisit sitten fyysisesti sijoitettu minne tahansa, niin kyllä poliisitoimintaa täytyy olla kaikkialla Suomessa, missä meillä ihmisiä ylipäänsä on.

Haluan vielä palata siihen — itse asiassa kun edustaja Heinonen nosti nämä Riihimäen ja Heinolan poliisiasemat esimerkiksi ja sen, että vaikka huhuttiin, että ne voisivat olla lakkautuslistalla, niin niitä nyt ei onneksi ministeriöstä käsin olla lakkauttamassa — että viime kaudella myös, kun nämä tilakustannussäästöt olivat osa tätä poliisin hallintorakennuudistusta, jolla pyrittiin saamaan niitä resursseja nimenomaan siihen poliisin kenttätoimintaan, itse lähdin siitä, ja se oli myös silloin ministeriön ja hallituksen linja, että poliisiasemaverkostoa ei harvenneta ja varsinkin Itä-Suomessa ja Pohjois-Suomessa se asemaverkosto säilytetään. Sen sijaan ne tilasäästöt tehtiin näihin suuriin 2000-luvulla rakennettuihin poliisiasemiin, joissa sitä tilankäyttöä ikään kuin tehostettiin, ja näin tapahtui esi-

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

merkiksi Hämeenlinnan Miekkalinnan osalta, jolloin saatiin niitä tilakustannuksia laskettua.

Toivon, että ministeri Orpo myös pitäisi kiinni siitä periaatteesta, että poliisiasemaverkosto säilytetään tiheänä, koska se on myös oleellinen osa sitä kansalaisten turvallisuudentunnetta. Että siellä näkyy se poliisin kyltti rakennuksen seinässä ja tiedetään, että poliisiasema on lähettyvillä.

17.03 Kari Kulmala ps: Arvoisa puheenjohtaja! Oli erinomainen asia, että edustaja Räsänen otti nämä poliisiasemat tässä puheeksi, koska tällä hetkelläkin Itä-Suomen poliisilaitoksen alueelta ollaan lakkauttamassa viittä pientä poliisiasemaa: Mäntyharju, Juva, Siilinjärvi, Outokumpu ja Ilomantsi.

Esimerkiksi Ilomantsista Joensuun keskusta on noin 80 kilometriä. Se on erittäin pitkä aika odottaa siellä Ilomantsissa poliisin tai jonkun toisen, vaikka nyt rajavartijan, apua siinä vaiheessa, kun joku on tulossa kirveen kanssa siitä ovesta läpi.

Minun mielestäni, niin kuin äsken kuulumme edustaja Räsäselä, nämä poliisiasemien lakkauttamiset eivät varmaankaan ole enää Pora III:n mukaisia toimia, vaan nämä ovat ihan jotain muuta. Ja silloin kun siellä Ilomantsissakin lakkautettaisiin tämä poliisiasema, niin sinne syntyy semmoinen turvallisuudentunteen tyhjiö. Sinne ei yksinkertaisesti poliisi enää aja muuta kuin hälytystehtävään. Tällä hetkellä siellä on kaksi poliisia tutkimassa ja kuulustelemassa rikoksista, mutta heidätkin todennäköisesti siirrettäisiin sitten Joensuuhun.

17.04 Pertti Hakanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tulin saliin ja kuulin, että käydään vilkasta keskustelua poliisitoimesta. Edustaja Räsänen otti äsken esille sen, että jos poliisitoiminta lakkaa joltain alueelta, niin se ei tarkoita sitä, että se toiminta päättyy, vaan siellä pitää myöskin sitten olla vahva viestintä sillä tavalla, että kansalaiset tietävät, että poliisi on saavutettavissa kuitenkin niihin hätätilanteisiin. Siinä tilanteessa, kun ollaan näitä tehty menneinä vuosina, ja toivottavasti ei jouduta hirveästi tekemään tulevina vuosina, mutta realismi on kuitenkin toinen, täytyy muistaa se viestintä siitä kansalle, että se kokonaisturvallisuus säilyy sillä tavalla, että me voimme luottaa siihen, että meistä, teistä, kaikista meistä pidetään huolta.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Arvoiset edustajat, pyydän kiinnittämään huomiot, että kysymyksessä oli tarkastusviraston erilliskertomus, ja toivon, että pitäydytään siinä asiassa. Ei se kuitenkaan estä sitä, etteikö mielipiteitä voi jakaa.

17.05 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Pahoittelen jo tässä vaiheessa, että joudun kyllä nyt käyttämään tämän puheenvuoron vastaamalla tähän erittäin tärkeään poliisikeskusteluun.

En malta olla sanomatta, kun edustaja Kulmala nosti esille pienet poliisilaitokset ja sen, että jossakin ollaan päätyvässä tilanteeseen, jossa poliisi olisi noin 80 kilometrin päässä: Valitettavasti Lapissa tällainen tilanne on arkipäivää. Esimerkiksi Enontekiön poliisilaitokselta Hetasta on matkaa Kilpisjärvelle saman kunnan alueelle vilkkaaseen matkailukeskukseen noin 170 kilometriä. Se on äärettömän pitkä aika odottaa. Vasteajat nousevat poliisilla usein useisiin tunteihin.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

On tietysti selvää, niin kuin edustaja Räsänenkin nosti esille, että poliisitoiminta ei saa missään lakata, mutta mikäli se viranomaisten reagointiaika on liian pitkä, silloin kansalaiset menettävät luottamuksensa ja poliisille ei enää soiteta, koska tiedetään, että se apu on liian kaukana.

17.06 Päivi Räsänen kd: Arvoisa puhemies! Noudatan rouva puhemiehen ihan asianmuksista kehotusta ja kytken kommenttini nimenomaan hallituksen vuosikertomukseen vuodelta 2014, joka on siis ensimmäinen tämän Pora-uudistuksen voimassaolovuosi.

Sen takia haluan vielä painottaa sitä, että kun tuo poliisin hallintorakennemuutos tehtiin ja linjattiin ne erilaiset säästötoimenpiteet, joita siinä tehtiin, niin siinä yhteydessä käytiin näitä kustannuslaskelmia huolellisesti läpi ja todettiin, että näiden pienten poliisi-asemien lakkautuksilla, joita täälläkin on nyt lueteltu, ei olisi saatu kovinkaan merkittävää kustannussäästöä aikaiseksi. Se hyöty on erittäin pieni. Joten ehdottomasti ne suuremmat hyödyt saatiin ja saadaan aikaan supistamalla sitä tilankäyttöä ja lisäämällä tilatehokkuutta näissä suurissa poliisi-asemissa.

Sen takia toivon, että jatkossakin hallitus pitäisi kiinni tästä, ja toivon, että ministeri Orpo pysäyttää ne sellaiset valmistelut, joita on tässä poliisi-asemaverkostossa, koska se oli hyvin selkeä lähtökohta, että sen turvallisuudentunteen ja järkevän talouden kannalta ei ole mielekästä lähteä sitä poliisi-asemaverkostoa supistamaan. Siinä kyllä tuen vahvasti teitä, jotka olette tämän näkemyksen esiin tuoneet.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomusten K 9/2015 vp ja K 15/2015 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

26. Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2014

Kertomus K 3/2015 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 7/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 26. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

27. Valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomus vuodelta 2014

Kertomus K 5/2015 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 8/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 27. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

28. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 90/2015 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 13/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 28. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

29. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yliopistolain 49 §:n ja ammattikorkeakoululain 43 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 38/2015 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 8/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 29. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

30. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 79/2015 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 9/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 30. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

31. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Vankiterveydenhuollon yksiköstä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 49/2015 vp

Valiokunnan mietintö StVM 10/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 31. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

32. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi palkkaturvalain 11 ja 11 a §:n kumoamisesta ja merimiesten palkkaturvalain, työttömyysturvalain, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain, vuorotteluvapaalain ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 23 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 64/2015 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 2/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 32. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Pöytäkirja PTK 73/2015 vp

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

33. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 114/2015 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 2/2015 vp

Mietinnön pöydällepano

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 33. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 2.12.2015 pidettävään täysistuntoon.

34. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 2.12.2015 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.09.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen